

DOMOVINA

Upravništvo in uredništvo »DOMOVINE« Ljubljana, Knafljeva ul. št. 5. II nadstrop., telefoni od 3122 do 3126. Račun poštne hranilnice, podruž. v Ljubljani št. 10.711.

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9, polletno 18, celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12, polletno 24, celoletno 48 din. — Amerika letno 1 dolar

Topovi grmijo svojo žalostno pesem

Poljska, Anglija in Francija v vojni z Nemčijo

Dolgo časa je trajalo napeto stanje med Nemčijo na eni in Poljsko, Anglijo in Francijo na drugi strani. Vsi poskusi, ki so šli za tem, da bi se državni med seboj po pameti pogovorili, so se izjalovili. Zadnjega avgusta je bila politična napetost na višku. Nemški kancelar Hitler je postavil 16 točk, katerih vsebina v glavnem je bila takojšnja pripetitev Gdanska k Nemčiji in ljudsko glasovanje v tako zvanem poljskem koridoru. Ker Poljska na to ni pristala, je nemški kancelar Hitler odredil, da mora zadevo rešiti orožje.

Vojna se je začela 1. septembra. Nemške čete so začele vpadati na poljsko ozemlje vzdolž vse poljsko-nemške in poljsko-slovaške meje. Poljska se je takoj obrnila na Anglijo in zahtevala od nje pomoč v smislu angleško-poljske pogodbe, češ da je postala žrtev nezvnanega napada.

Ze pred tem si je Anglija prizadevala rešiti mir, a zdaj je to poskusil storiti italijanski ministrski predsednik Mussolini, ki je stavil posredovalni predlog, naj se takoj ustavijo poljsko-nemški boji in se skliče posvet Poljske in velesil (brez Rusije). Anglija in Francija sta odgovorili, da cenita Mussolinijevo prizadevanje, toda zahtevali sta, da se nemške čete prej umaknejo iz Poljske, preden se začne pogajati z Nemčijo. Angleška vlada je v nedeljo 3. septembra dopoldne ob 9. po svojem veleposlaniku v Berlinu sporočila nemški vladi, da bo Anglija izvršila vse obveznosti do Poljske, če nemška vlada do 11. ure dopoldne ne sporoči angleški, da je pripravljena umakniti vojaštvo s poljskega ozemlja. Ker se to ni zgodilo, je Anglija napovedala Nemčiji vojno. Enako zahtevo je stavila Nemčiji Francija in sicer ob 12.30, in zahtevala odgovor do 17. ure. Ker je Nemčija odklonila tudi francoski ultimatum, je nastalo vojno stanje tudi med Nemčijo in Francijo.

Po objavi vojne je imel angleški ministrski predsednik Chamberlain kratek nagovor po radiu. Dejal je, da gredo Angleži v vojno s čisto vestjo. Storili da so za mir vse, kar je bilo v njihovih močeh. Takoj nato se je sestel angleški državni zbor, v katerem so vse stranke pozdravile odločitev vlade in ji izrekle popolno zaupanje. Ob 18. je imel pretresljiv govor na narode Velike Britanije angleški kralj Jurij VI. Govor so prenašale vse radijske postaje na britanskem ozemlju in v raznih drugih državah. Ze prej pa je Chamberlain po radiu naslovil posebno poslanico nemškemu narodu in v njej razložil, zakaj je morala Anglija nasproti Nemčiji poseči po orožju in da proti nemškemu narodu nima ničesar.

Tudi francoski ministrski predsednik Daladier je v nedeljo zvečer sporočil po radiu, da se je začela vojna med Francijo in Nemčijo. Utemeljil je francosko odločitev in pozval vse državljane francoskega imperija k slogi, odločnosti in vztrajnosti.

Nemški kancelar Hitler je po objavi vojne izdal štiri razglase, dva na nemški narod,

tretjega na nacionalno-socialistično stranko in četrtega na nemško vojsko. V razglasih, ki so bili objavljeni po radiu, utemeljuje nemško stališče. Vso krivdo za vojno pripisuje Angliji, kateri očita, da hoče Nemčijo uničiti in da nemškemu narodu ne privošči dostojnega življenja. Naposled je sporočil, da pojde tudi sam na bojišče.

Italijanska vlada še ni objavila kakšno stališče bo zavzela Italija. Male države okoli Nemčije pa so se vse izrekle za strogo nevtralnost.

Na Poljskem je vest, da sta Anglija in Francija stopili v vojno na poljski strani, seveda zbudila zadoščenje in navdušenje. V Varšavi in drugih poljskih krajih so bile v nedeljo popoldne in zvečer velike manifestacije. Poljski zunanji minister Beck se je obema zaveznicama zahvalil v govoru po radiu.

Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt je imel v nedeljo ponoči radijski nagovor na vse ameriške narode. V njem je obžaloval, da so ostala brez uspeha vsa prizadevanja za ohranitev miru. Sporočil je, da bosta on in njegova vlada, dokler bo le mogoče, skušala od Zedinjenih držav in drugih ameriških narodov odvrniti gorje vojne.

Hkratu z Anglijo je tudi Avstralija napovedala Nemčiji vojno. Prav tako sta Kanada in Južna Afrika v vojnem stanju z Nemčijo. Na stran Anglije sta se postavila še Egipt na osnovi angleško-egiptske pogodbe, in Irak.

Na nemško ofenzivo so Poljaki odgovorili s protiofenzivo

Nemške čete so na nekaterih mestih pripesle že precej daleč na poljsko ozemlje. Na obeh straneh imajo že ujetnike in se Nemci pritožujejo, da Poljaki ne postopajo lepo z njimi. Nasprotno pa poljske vesti obtožujejo Nemce, da iz letal bombardirajo nezaščitena mesta in pobijajo civilno prebivalstvo. Po nemških vesteh so nemške čete prve dni zasedle vrsto poljskih mest, med njimi božjo pot Čenstohovo, Katovice, Ostrovo in Mlavo. Razen tega navajajo nemške vesti, da so bile že tri poljske podmornice potopljene. Koliko letal sta doslej izgubili obe vojskujoci se državi, se ne da razbrati iz nasprotujočih si vesti. Nemška poročila pravijo, da je izgubila Poljska veliko letal.

Zadnje vesti iz Varšave poročajo o odločni poljski protiofenzivi pri Čenstohovi. Poljski vojski se je posrečilo, kljub nemški premoči pregnati sovražnika in spet osvoboditi Čenstohovo. Po isti vesti je poljska konjeniška brigada pri Kovalevu prekorčila mejo vzhodne Prusije in prisilila nemške čete k umiku. Brigada nadaljuje napredovanje v notranjost Vzhodne Prusije. V južni Poljski se nadaljuje borba. Enako tudi v poznanskem vodstvu. Nemški napad na Bialico je bil zavrnjen. Pri tem so po isti poljski vesti Poljaki zajeli dve motorizirani koloni, a v po-

znanjski nižini preganjajo motorizirani in konjeniški oddelki umikajoče se Nemce v dolini Odre. Poljske čete so ponovno zavzele Zbašin in prekoračile nemško mejo.

Po nemških vesteh je bila južno od Čenstohove uničena poljska divizija in ujet tudi njen štab. Po isti vesti so nemške čete ponekod napredovale že do 100 km v poljsko ozemlje. Nemške čete, ki po isti vesti napredujejo iz južne Šlezije, so ujele že okoli 13 tisoč mož.

Tudi vojna na zapadu se razpleta

V ponedeljek je večje število angleških vojnih letal poletelo nad nemško ozemlje in zmetalo na tla nad šest milijonov letakov. s Chamberlainovo izjavo o krivdi za nastanek vojne. Razen tega so istega dne napadli angleški bombniki nemške luke Wilhelmshaven, Cuxhaven in Kiel. Nemška poročila navajajo, da letala niso napravila posebne škode. Pet do osem angleških letal je bilo po nemški vesti sestreljenih. Po angleških vesteh so nemški bombniki napravili veliko škodo na nemških vojnih ladjah v Wilhelmshavenu in Brunsbüttelu.

Iz Pariza javljajo, da so se v ponedeljek začele vojne operacije na francosko-nemški meji. Z Maginotove črte (tako se imenujejo francoske utrdbe na nemški meji) je bil otvoren topovski ogenj na nemške utrdbe (tako zvano Siegfriedovo črto). Hkratu so nastopila francoska letala. V torek popoldne so otvorili Francozi na vsej Maginotovi črti tako zvani bobneči ogenj. Francozom se je po tej vesti posrečilo zasesti nekaj nemških postojank.

Žrtve vojne so še številne trgovske, odnosno potniške ladje. V angleških vodah je bil torpediran parnik »Athenia« z ameriški in kanadskimi potniki. Nemci zanikujejo, da bi bili oni to ladjo torpedirali. Potniki so bili pretežno rešeni. Bilo pa je okoli sto smrtnih žrtev. Dalje je angleška križarka »Ajax« potopila nemški parnik »Olindo«. Potnike in vso posadko so spravili na varno. Ob danski obali pa se je potopil grški parnik »Kosti«, ki je bil naletel na mino. Vsa posadka je rešena. Po vesti iz Londona so Nemci potopili angleško ladjo »Basnio«, a Angleži nemški trgovski parnik »Karl Fritzen«. Nemški trgovski parnik »Kristof Durnum« je bil po angleški vesti zaplenjen v Botwoodu v Novi Fundlandiji. Nemški veleparnik »Bremen« pa angleške vojne ladje še lovijo. Sodijo, da je zasidran v kaki nevtralni luki.

Po Sloveniji gre glas:
»Domovina« je za nas

Politične svoboščine se napovedujejo

Beograjska »Politika« piše, da bodo po sklenitvi sporazuma uvedene zdaj tudi politične svoboščine (svoboda tiska, zborovanja in glasovanja). Mačkovo glasilo »Hrvatski dnevnik« pravi, da je »Politika« s tem najboljše označila razpoloženje ljudstva. »V bavovini Hrvatski, ki ima svoj poseben položaj, so politične svoboščine«, kakor piše »Hrvatski dnevnik«, »zajamčene že s tem, da ji je na čelu ban iz vrst Hrvatske seljaške stranke. Zdaj je reč taka, da se zajamčijo

politične svoboščine tudi drugim krajem. Dr. Maček se tega prav dobro zaveda in je zato tudi naglasil v svoji izjavi beograjskim novinarjem, da srbski narod pričakuje od sporazuma uvedbo političnih svoboščin. Naglasil je, da bo zastavil vse svoje sile, da srbski narod v tem pričakovanju ne bo razočaran.«

Tudi predsednik vlade g. Cvetković je nedavno v Nišu svečano izjavil, da bo sporazum prinesel politične svoboščine.

Streljanje proti toči se spet uvaja

O streljanju proti toči smo že mnogo pisali. Več let pred vojno je bilo pri nas na Slovenskem marsikje v navadi. Zlasti so streljali proti toči na Kozjaku in po naših goricah ob meji. Pozneje so streljanje opustili, češ da je to početje nesmiselno. Tudi drugod po svetu se je to splošno opustilo kot nekako praznoverje, ki nima znanstvenega dognanja. Nastopili so številni strokovnjaki ter dokazovali, da je škoda smodnika, ki se uporablja proti hudournim oblakom, ki se kaj malo zmenijo za puhanje iz topičev.

Kljub vsemu temu zdaj ponovno uvajajo preganjanje hudournih oblakov s streljanjem. Začeli so pri Sv. Križu na Kozjaku na nekem veleposestvu. Napravili so že dva poskusa in sta se baje oba obnesla.

Ker so po svetu to navado povsem opustili, kar je znamenje, da ne verjamejo v uspehe streljanja, bi bilo tudi pri nas umestno, če bi se oglasili strokovnjaki in povedali svoje. Naj se čisto strokovnjaško dožene, kaj je s to rečjo, da si ne bodo ljudje po nepotrebnem delali stroške.

Uživanje grozdja bi moralo biti splošno

Letos bo trta spet močno obrodila in bo spet mnogo vina. Kadar pa je mnogo vina, so cene slabe. Zato bi bilo kaj umestno, če bi se razpečalo čim več grozdja za uživanje. Od tega bi imeli dobiček vinogradniki, a na drugi strani ljudje, ker je uživanje grozdja zelo zdravo.

Ni dvoma, da vinogradnik več zasluži s prodajo grozdja kakor s prodajo vina. Tudi pri nizki ceni grozdju je zaslužek večji. Split-

ski list »Novo doba« je objavil te dni članek, v katerem se ogreva za večje uživanje presnega grozdja. Med drugim pravi:

»Že nekaj let se v vseh vinorodnih državah vršijo razne akcije za čim večje uživanje presnega grozdja. Žal se v Dalmaciji take akcije doslej niso vršile v večjem obsegu, čeprav je to nujno potrebno in se nudijo lepe prilike, posebno dokler traja poletna in zgodnja jesenska sezona. Kaj je treba storiti?

vprašal, zakaj je tako iznenada nehal prihajati na obiske.

Morda si bo s temi besedami doma nakopal jezo. Toda vse je kazalo, da se trenutno te nevarnosti ni zavedal. Gospa Zofija je bila dobrohotna, hčerka vesela in Silvester se je kar opogumil.

Ko je zaigrala poloneza, je brez strahu ponudil dekletu roko in jo odvedel skozi vrsto gostov tako mirno, da se je Šinkovec kar čudil.

On sam ni bil tako pri sebi. Dekle, ki mu je bilo izročeno v varstvo, je kar vlekel za sabo.

Silvester je bil srečen. Toda zgovoren od sreče ni postal. Molče je stopal poleg svoje plesalke in se veselil, da čuti njeno roko na svoji lahti.

Še njune oči so se srečale in takrat sta oba zardela.

Čez nekaj časa je rekel Silvester:

»Od tistega večera sem vas dvakrat videl.«

Sonja se je nasmehnila.

»Zadnjič na trgu.«

»Saj sem vas hotel vprašati, kako je kaj z vami...«

»Zakaj pa tega niste storili?«

»Nisem bil sam in tudi vi ste bili takrat v družbi.«

»Moja prijateljica Bojana je bila. Tudi danes je tu. Z njo morate še nocoj plesati.«

»Prav rad.«

»Ali zdaj že plešete? Nekoč ste mi rekli, da se še niste utegnili naučiti.«

»Naučil sem se.«

»Mama je bila menda hudo presenečena, ko vas je zagledala na plesu.«

Pomagati si moramo sami. Treba je nuditi zdravo grozdje, ki ne sme biti predrago. Za siromašno ljudstvo so mestne cene grozdja od 3 do 6 din za kilogram previsoke. Ukiniti je treba ali vsaj na manjšo mero znižati mestno trošarino, v tujsko-prometnih krajih pa bi morale občinske uprave nadzorovati cene. Gostinski obrati morajo nuditi čim več grozdja, ne da bi zahtevali zanj pretirane cene. Grozdje mora biti vsakomur dostopno, postati mora vsakdanja hrana.«

To so pametne besede. Znižati je treba cene, pa se bo grozdje splošno uživalo. Če površno računanje nam pove, da bi vinogradnik več zaslužil s prodajo grozdja kakor s prodajo vina, pa naj so cene grozdju tudi precej nizke. Nekdo bi moral vzeti to zadevo v roke že zaradi tega, ker bi pomenilo splošno uživanje presnega grozdja okrepitev narodnega zdravja, razen tega pa bi se pridelalo toliko manj vina, ki je na koncu koncev alkoholna pijača, v kateri se vtapljajo naši ljudje, ki po večini ne znajo piti vina po kozarcih, temveč ga vlivajo vase le po litrih, s čimer pa zastrupljajo telesa in duše.

350-letnica smrti Jurija Dalmatina

Pred 350 leti je umrl eden izmed prvih oblikovalcev slovenskega književnega jezika, Jurij Dalmatin, ki je nadaljeval začeto delo Primoža Trubarja. Rojstno leto Jurija Dalmatina ni natančno ugotovljeno. Rodil se je okrog l. 1547. v Krškem. Vzgojen je bil v protestantskem duhu. Latinske šole je obiskoval v Nemčiji v Babenhausnu pri Tübingenu. Na vseučilišču v Tübingenu je postal magister. Službo pridigarja v Ljubljani je prevzel l. 1572., pozneje, to je od l. 1575. do l. 1585., je bil hkratu še pridigar za Begunje. L. 1581. je bil nekaj časa član komisije za pregled slovenskega sv. pisma. V letih 1583. in 1584. se je mudil v Wittenbergu zaradi tiskanja slovenskega pisma. Od l. 1585. je bil župnik v Škocijanu pri Turjaku. Umrl je 31. avgusta l. 1589. v Ljubljani.

Dalmatin je začel pisati v slovenskem jeziku že, ko je še živel v Tübingenu, in sicer na Trubarjevo izpodbudo. Pisal je slovenske protestantske cerkvene pesmi in prevajal je sveto pismo. Dalmatinovo sv. pismo ima posebno vrednost zlasti zato, ker je bil

»Vi tudi, kaj?«
Sonja je nekoliko zardela in se potem veselo posmejala.

»Vedela sem, da boste prišli.«

»Kdo vam je povedal?«

»Sonja. Ona pa je zvedela od Šinkovca ali njegove sestre. To je vsa skrivnost. Zdaj pride vaš valček.«

Silvester se je priklonil, kakor je predpisal gospod Smola, in prijel dekle okoli pasu.

Po plesu je odvedel Sonjo k staršem, se pogovarjal z vsemi in bil tako vesel, da ga je stari Bizjak zadovoljno opazoval.

Tudi gospa Bizjakova ga je prav zvedavo gledala. Mladi mož se je zelo izpremenil. Ne v svojo škodo, kakor je morala ugotoviti, toda njegovo vedenje jo je čedalje bolj pričevalo o nečem.

Ze marsikatera opazka Schratta se ji je zdela zelo pomembna. Iz njih ni brala samo prijateljske naklonjenosti starega sodnika do mladega prijatelja, ampak še neke druge namene.

Zdelo se je, da je hotel Schratt namigniti, da vsak bogoslovec nazadnje ne postane župnik. To opazko je rekel gospod Schratt mimogrede, skoraj neopazno.

Toda gospa Bizjakova je imela dobra ušesa. Mihael Bizjak ne. Mihael Bizjak ni ničesar slutil in si je prisegel, da ga nikakšno klepetanje starih ujedljivih devic ne bi pravilo do tega, da bi še kdaj branil priti v hišo pridnim, za glasbo nadarjenim mladim ničem.

★

V dvorani se je ples nadaljeval. Smola je ves zadovoljen ugotovil, da

Andrej Šolar

ROMAN IZ PREDVOJNIH DNI
PO L. THOMI PRIREDIL B. R.

»Zdaj pa bo čas, da gremo prosit za ples!«
K sreči je bil drugi odbornik društva jurist in ta je o tem tako dolgo razpravljal, da je stopil v dvorano težko pričakovani Schratt.

Silvester ga je hlastno pozdravil. »Mislim sem že, da se boste zamudili. Zadnji čas je že, da grem prosit za ples.«

»Tako? No, kakšen prostor bom že še dobil. Ali je ugledna Bizjakova družina že vsa prišla?«

»Da.«
»Kar poiščiva jo!«

Gospod Schratt se je tako mirnodušno približal Bizjakovi mlzi, da ga je Silvester občudoval.

Prijazno so ga sprejeli. In gospa Bizjakova je zadovoljno rekla: »Gospod Schratt, kdo bi si bil pa to misliti!«

»To zveni skoraj kakor očitek in me v dno duše boli. Saj dovolite, da vam predstavim svojega mladega prijatelja? Gospod visokolec Silvester Markič.«

»O, res, gospod Markič! Kako je pa kaj z vami? In zakaj ne pridete nikoli več k nam?«

Gospod Bizjak je imel slab spomin in ni znal prav krotiti svojih občutkov.

Silvestru je tako prijateljsko strelal roko, kakor mu ne bi bil nikoli svetoval, naj bo previden. In mladega moža je brez zadrege

Dalmatin najspretnejši protestantski slovenski pisec ter je izvrstno obvladal slovenščino. Tako je postala ta knjiga prva, osnova razvijajoče se književne slovenščine. Zato se spominjamo 350letnice Dalmatinove smrti kot obletnice, kakršna ne sme biti prezrta v širši javnosti. Juri Dalmatin je razen Trubarja naš najpomembnejši prosvetni delavec iz prve dobe slovenskega prosvetnega življenja.

CENA JAJCEM

Letos spomladi pred veliko nočjo sta prijatelja Boltežar in Melhior iz Zabje mlake gledala v neki ljubljanski izložbi razglednice, na katerih so bila naslikana jajca.

»Ali si videl, Boltežar,« je menil Melhior, »da prodajajo celo naslikana jajca po en dinar? Pravih jajc pa mi ne plača nihče po tej ceni...«

Le pečar zna zložiti peč

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

TERPENTINOVNO MILO

Zlatorog

Politični pregled

Podpredsednik vlade dr. Vladko Maček je v Zagrebu dal novinarjem nekaj važnih izjav o naši politiki. Na vprašanje, kakšno stališče zavzema Jugoslavija glede na obči politični položaj, je dejal: »V miru je treba počakati na razvoj evropskega položaja. Zavedati se je treba, da je krmilo države v rokah ljudi, ki so

odločni poborniki miru in ki se ne bodo spuščali v nikake pustolovščine.

Storili bomo vse, da ostanemo nevtralni, in živeli bomo v upanju, da bo Bog vendar razsvetlil um odgovornih evropskih državnikov.

Uradno sporočilo kraljevske vlade o stališču Jugoslavije v današnjem mednarodnem položaju se glasi: Usodni dogodki, ki se zdaj odigravajo po svetu, nalagajo kraljevski vladi dolžnost, da še dalje ostane dosledna politiki, ki jo je Jugoslavija odločno izvajala v zadnjih petih letih kraljevskega namestništva s tem, da je

skrbno negovala prijateljske odnose z vsemi velikimi državami, pospeševala obstoječe dobre odnose z vsemi sosedi in ostala nevtralna pri sporih,

pri katerih nista prizadeti neodvisnost in neokrnjenost Jugoslavije. Kraljevska vlada je globoko prepričana, da bo tako najbolje tu-

di v bodoče služila ne samo življenjskim koristim naroda in države, temveč da bo s takšnim svojim stališčem v mnogocem pomagala ponovno vrniti pomirjenje med narode. Pri izvajanju takšne svoje politike kraljevska vlada računa v teh hudih časih s podporo vsega našega naroda.

Tržaški »Piccolo« piše, da je v tem žalostnem trenutku Evrope najmirnejši prostor v območju Jadranskega morja. To je zasluga pogodbe med Italijo in Jugoslavijo. Prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo ni sladkobno, kakor so mnoge druge pogodbe, ki zaradi tega vzbujajo dvom v svojo trdnost. Spominjamo se obiska jugoslovenskega predsednika vlade Cvetkovića v Trstu in izjave dr. Mačka, podpredsednika jugoslovenske vlade, ki je izjavil soglasje s politikom, ki sloni na prijateljstvu z Rimom. Še danes so nekateri, ki se dobričkajo Jugoslaviji zato, da bi zbuiali dvome v Italijo.

Albanija ni več v rokah pustolovcev in je Jugoslavija na tej meji prav tako varna kakor v svojih drugih mejah.

Italija želi močno Jugoslavijo,

ki je bila s sporazumom z dr. Mačkom izredno utrjena. Italija je to vedno želela, ker ve, da so Hrveti prav tako kakor Srbi za pošten in trden mir, da bo mogla država čim

ljudje postali že bolj zgovorni. Mladi gospodje niso več s spačenimi obrazi iskali v spominu snovi za pogovor. Tudi dekleta se niso več tako držala kakor mačke, kadar grmi. Hvaležne so bile za vsako prijazno besedo in so jo nagradile s smehom. Silvester je bil sredi te razigrane družbe in je povsod žel priznanje, hvalo in tudi nekoliko nevoščljivosti.

Nekaj plesov je izpustil in si med tem ogledoval dvorano in druge pare.

Schratt je stopil k njemu in ga potrepljal po rami.

»No, kako je kaj? Zdi se mi, da se prav dobro zabavate.«

»Imenitno je! In vi?«

»Že gre. Gospod Bizjak postaja počasi zgovoren. Zdaj sva že pri čaju.«

»Ali je rekel kaj o meni?«

»O vas? Ne.«

»Ali ste morda...«

»Jaz? Tudi ne.«

»Mislim, ali ste...«

»... ali sem zapel hvalnico o vas? To bi bilo nekoliko preveč sumljivo, prijatelj. Saj veste, da preveč očitni nameni ne vlečejo!«

»Tega nisem mislil vprašati. Zanima me, ali se gospod Bizjak kaj čudi, ko me vidi tu.«

»On? Gospod Bizjak?«

»Ali pa njegova žena.«

»To bi utegnlo biti res. Nisem pa opazil, da ji vaša navzočnost ne bi bila všeč. Morda misli, da si hoče mladi mož ogledati svet, preden se bi od njega za zmerom poslovil.«

»Ali je mar o tem govorila?«

»Ne.«

»Vsaj namignila kaj takega?«

»Tudi ne. Za vsako ceno hočete zvedeti, kaj smo pri naši mizi govorili. Saj sem vam že rekel, da smo zdaj pri čaju.«

»Kaj bodo le o meni rekli, če bodo zvedeli...«

»Da boste bogu pokazali hrbet?«

»Da. Nazadnje utegnejo še misliti, da bom to storil za zabavo.«

»Hm. Ne morem reči, da ne bi izdajali kar presenetljive nadarjenosti za življenje tega sveta. Opazoval sem vas. Kar presenečen sem bil.«

»Resno mislim, gospod Schratt. Ali mislite, da mi bodo zamerili, ker sem prišel na ples?«

»Kdo? Zdi se mi, da gospodična Sonja zaradi tega ni prav nič razočarana. Nasprotno bi prej verjel. Tudi gospod Bizjak kaže veliko razumevanje za vašo slabost in gospa Zofija...«

»Ta bo rekla, da sem lahkomiseln.«

»Gospa Zofija je zelo pametna ženska in ima več v glavi kakor marsikateri možki, vsekako pa več kakor njen mož. Ta moja opazka vam utegne še kdaj koristiti in ne bo škodilo, če si jo zapomnite.«

»Torej mislite...«

»Danes prav nič ne mislim. Hotel sem samo reči, gospod Silvester, da je gospa Bizjakova ena tistih žensk, pri katerih se da spoštovanje in zaupanje pridobiti samo s pridnostjo in resnim delom. To je za vas še zelo daleč, toda že samo to, da je kaj takega mogoče, pomeni precej. Zdaj pa pojdiva pogledat, kako ljudje plešejo.«

Silvester je postal zamišljen. Raztreseno

bolj napredovati. Na koncu naglašja tržaški »Piccolo«, da je bil mir z Jugoslavijo od samega začetka eden izmed največjih smotrov Mussolinija, ki bo skrbno pazil na to, da prijateljstva med Italijo in Jugoslavijo ne bo mogel nihče zastrupljati.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: voli debeli po 3.50 do 4.50, poldebili po 3 do 3.50, plemenski po 4 do 5, biki za klanje po 3 do 5, krave klavne, debele po 3.75 do 4.25, plemenske po 3.50 do 4.50, klobasarice po 2 do 2.75, molzne po 3.75 do 4.50, breje po 3.75 do 4.25, mlada živina po 3.50 do 4.75, teleta po 4 do 5.50 din.

SVINJE. Za kg žive teže so se trgovali v ljubljanski okolici: špeharji po 9 do 9.50, pršutarji po 8 do 9, v Slovenjem Gradcu: špeharji in pršutarji po okoli 7, v Konjicah: špeharji po 8, pršutarji po 7 din. Prasci so bili v Mariboru 5 do 9 tednov stari po 70 do 120 din za rilec.

VINO. V konjiškem okolišu je bilo pri vinogradnikih: navadno mešano vino po 4 do 5, finejše sortirano vino pa po 6 do 7 din za liter.

KRMA. V ljubljanski okolici: lucerna po 90 do 100, seno po 60 do 80, slama po 50, v Ko-

je gledal po dvorani.

Smola je dajal ukaze za četvorko.

»V mojih časih tega plesa ljudje še niso znali,« je dejal Schratt. »To je kakor navaden izprehod. Kdo pa je tisti dolgin na koncu? Zdi se mi, da bo svojo plesalko kar pohodil.«

»Sinkovec je to.«

»Filozof? To bi si bil lahko mislil. Ti gospodje se pa od mojih časov še niso prav nič izpremenili.

Po kotiljonskem plesu je dejala gospa Bizjakova, da bi bilo pametno oditi domov.

Ko so bili zunaj, se je stari gospod usmili svojega prijatelja in rekel, da bo v tej prijazni noči spremil Bizjakovo družino do doma.

Vzel je gospo Zofijo pod roko. Na drugi strani pa se ji je obesil gospod Bizjak.

Spredej sta šla Silvester in gospodična Sonja.

»Zmerom bom mislil na ta večer,« je navdušeno rekel Silvester.

»Da, saj je bilo res lepo...«

»In tako hitro se je končalo. Bog ve, ali...«

Stavka ni dogovoril do konca. Zavzdihnil je.

Sklenil je, da bo dekletu povedal, kakšne načrte si je ustvaril za bodočnost. Hotel ji je odkriti, da ne misli postati duhovnik.

Že med kotiljonskim plesom ji je hotel reči. Takrat je imel prav ugodno priložnost. Toda Sonja je tako vneto govorila z njim, da ni maral preiti na takšne resne reči. Morda po plesu...

njicah: lucerna po 60, seno po 45, slama po 20, v Slovenjem Gradcu: lucerna po 125, seno po 75 in slama po 50 din za kg.

SIROVE KOŽE. V ljubljanski okolici: goveje po 8 do 11, telečje po 13, svinjske po 10, v Slovenjem Gradcu: goveje po 12 do 14, v Konjicah: goveje po 8, telečje po 10, svinjske po 6 din za kg.

VOLNA. V Slovenjem Gradcu: neoprana po 10, oprana po 20 din za kg.

MED. Čisti med je bil: v ljubljanski okolici po 18 do 20, v Slovenjem Gradcu po 20, v Konjicah po 16 din za kg.

JAJCA. V ljubljanski okolici: 60 do 75 par za kos, v Trbovljah: 9.50 do 10 din za 10 kosov.

Sejmi

11. septembra: Breg pri Ptuj, Loški potok, Št. Vid pri Stični, Šmartno pri Litiji;
12. septembra: Kamnik, Črmošnjice, Loka pri Zusmu, Velikoa Mraševo;
13. septembra: Dobova pri Brežicah;
14. septembra: Golobinjek, Petrovče, Vitanje, Žužemberk, Brezovo (litijski srez);
15. septembra: Zdole;
16. septembra: Rakek, Sv. Lenart nad Laškim, Mokronog;
17. septembra: Kapela pri Brežicah, Ljutomer.

Drobne vesti

= **Izvoz lesa ustavljen.** Zaradi težavnega mednarodnega položaja je sklicala Zveza industrijcev in trgovcev z lesom na Sušaku sejo celotnega odbora. Na seji je bilo soglasno sklenjeno, da se ustavi ves promet z lesom, ker je vožnja po morju ogrožena. Izvoz lesa iz naše države bo ustavljen, dokler se položaj vsaj toliko ne izboljša, da prevoz po morju ne bo več nevaren.

= **Vloge stalno naraščajo.** Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so tudi v juliju narasle vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah, in sicer za skoro 20 milijonov na 1152 milijonov dinarjev, med tem ko je znašal porast v juniju nad 17 milijonov. Vloge na knjižice so narasle pri 11 hranilnicah, in sicer za 2,4 milijona na 666.797.114 din, vloge v tekočem računu pri 16 hranilnicah (od 21, kolikor jih sploh vodi tudi tekoče račune) za 17,3 milijona na din 486.100.147, skupne vloge pa pri 12 hranilnicah. Tudi število vlagateljev kaže zelo ugodno sliko: število vlagateljev na knjižice se je po-

večalo pri 12 hranilnicah skupaj za 437 na 125.373, število tekočih računov pri 9 hranilnicah za 27 na 6.606, skupno število vlagateljev pa pri 12 hranilnicah, in sicer za 464 na 13.979. Gibanje vlog v juliju je torej v vsakem oziru zelo razveseljivo in je mesec julij doslej najugodnejši v tekočem letu.

Dopisi

HRASTNIK. (Smrtna kosa). Te dni je umrla narodna in napredna žena 56-letna ga. Antonija Erženova, soproga upokojenega orožnika in občinskega stražarja, posestnika in gostilničarja g. Franca Eržena. Pokopali so jo ob veliki udeležbi na doškem pokopališču. Naj bo narodni ženi lahka domača gruda! Prizadetim naše iskreno sožalje!

LJUTOMER. Naša Glasbena šola bo imela vpisovanje v nedeljo 10. t. m. po pozni maši v glasbeni šoli. Poučevali se bodo: klavir, gosli, čelo, mladinsko petje. Redni pouk bo 15. septembra.

SELNICA OB DRAVI. Naš Sokol je zbral vse neustrašne narodne borce k delu. Tu na meji ne smemo poznati razprtij, nas vse mora voditi misel, kako čim več dobrega ustvariti na braniku naše meje. Le v skupnosti, ko gremo preko osebnih koristi, korakamo v boljše bodočnost. Nikoli ne smemo biti malo-dušni, saj naši predniki tudi niso nikoli obupavali. — Naša edinica je imela uspel letni nastop, na katerem smo pokazali uspehe sokolskega dela. Pohitili smo tudi na mejo k Sv. Duhu, da smo poglobili stike z našimi obmejnimi rojaki. Nastop je privabil mnogo domačinov. — Poletje je bilo čas odmora. Tudi naše članstvo je imelo malo oddiha. Toda želja po delu je bila silnejša, premagala je počitek in zbrala dekleta in fante, ki so hodili dnevno k vajam za uprizoritev igre »A njega ni...« Uprizorjena je bila igra z lepim uspehom predzadnjo nedeljo. Prireditev je bila hkratu združena s proslavo rojstnega dne našega staroste kralja Petra II.

ŠTRIGOVA. Velika sokolska tombola bo 8. t. m. popoldne za sokolskim domom. Glavni dobitek je 2000 din. Poleg tega pa še devet tombol in 1500 dobitkov, ki so vredni nad 15.000 din. Med glavnimi dobitki so žensko kolo, moško kolo, plemensko tele, moška obleka, 85 kg moke, pol sežnja bukovih drv,

ženska obleka, lepa miza iz trdega lesa s štiri stoli in poljska brana. Tombolska karta stane samo 2 din. Po tomboli bo veliko narodno veselje s plesom. Za dobro pijačo in jedačo je preskrbljeno. Pridite in poizkusite srečo.

ČRNA PRI PREVALJAH. Podpisani se najtopleje zahvaljujem gasilski četi v Črni in vsem ostalim, zlasti sosedom, ki so mi pomagali pri požaru 31. avgusta, katerega mi je, kakor okoliščine kažejo, podtaknila zlobna roka in mi hotela uničiti moje imetje. Najtoplejša hvala vsem, ki ste mi priskočili ob uri nesreče pravočasno na pomoč in pripomogli do omejitve požara, ki bi bil gotovo čisto uničil vso domačijo. Jožef Burjak, Topla pri Črni.

Novice

* **Odhod kralja in kraljice z Bleda.** Zadnega avgusta sta po več ko enomesečnem bivanju v Suvoboru zapustila Bled Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. Vel. kraljica Marija in se odpeljala z dvornim vlakom v Beograd. Na postaji v Lescah so se k slovesu zbrali predstavniki oblastev in mnogo občinstva, ki je visoke goste navdušeno pozdravljalo. Nj. Vel. kralj in Nj. Vel. kraljica sta se pristrčno poslovila od navzočnih predstavnikov oblastev in živahno odgovarjala na počastitve ljudstva.

* **Banovinski odbor Jugoslovenske nacionalne stranke** je imel v soboto svojo sejo v veliki dvorani Kazine v Ljubljani. Udeležili so se je skoro vsi člani banovinskega odbora, Predsedoval je dr. Rajar. Prvi je poročal o notranjem in zunanem položaju Ivan Pucelj, za njim pa je dr. Albert Kramer osvetlil s vsah strani med dr. Mačkom in pooblaščenecem krone Cvetkovičem sklenjeni sporazum, na glasil njegov velik pomen za državo in narod, naposled pa še podal nazorno sliko mednarodnega položaja. Skupščina je z napeto pozornostjo poslušala izvajanja obeh govornikov in jih nagradila z živahnim odobravanjem. Govorila sta še Milan Mravlje in Josip Rebek, nato pa je zbor izrekel svojo zahvalo in priznanje obema poročevalcema za njuno požrtvovalno delovanje, odobril njihovo sedanjo politiko in ju naprosil, da tudi v bodoče

Takrat spet ni šlo. »Torej na poti domov...« si je rekel.

Zdaj je stopal zraven dekleta in spet ni našel toliko poguma.

Pot je bila kaj kratka. Za vogalom je bila takoj Rožna ulica.

Gledal je hišne številke. Osem in trideset. Ko bosta pri štiri in trideset, bo začel.

Toda prišla je štiri in trideset in potem še trideset, Silvester pa še zmerom ni izpregovoril.

Šele tedaj se je zavedel, da je ves čas molčal.

Že je videl grozeči vogal.

»Gospodična Sonja...«

»Da.«

»Ali ne boste hudi, če vam bom zdajle nekaj povedal?«

»Kaj pa mi mislite reči?«

»Mislim... mislim, da ne bom nikoli postal duhovnik.«

Zdaj je bila beseda izgovorjena. Silvester se je olajšan oddahnil. Plašno je pogledal Sonjo, pa ni srečal njenih oči, ker je imela okoli glave veliko svileni ruto in tudi zaradi tega ne, ker je bilo temno. Drugače bi bil odkril, da je zardela kakor kuhan rak.

Silvester je spet govoril. Zdaj, ko je najhujše že šlo mimo njega, je hotel kovati železo, dokler je bilo še vroče.

»Saj ne boste slabo mislili o meni?«

»Ne. Ne mislim slabo o vas.«

»Nisem se lahko odločil, toda drugače nisem mogel.«

»Če vas nič ne sili k temu poklicu, tudi ne bi bili prav stotli, če bi si ga bili izbrali.«

Odkrito ga je pogledala. V njenih rjavih očeh je bila globoka resnost.

Kakor bi mu bila hotela reči, naj bo zdaj močan in naj poišče pravo pot do tega, kar je bil sklenil.

Nista več govorila.

Še nekaj korakov in že sta obstala pred Bizjakovo hišo. Schratt je prišel s starši za njima in Silvester se je poslovil. Tudi Sonji je stisnil roko. Gledal je za njo in v vrata, ki so se potem počasi zaprla.

(Dalje prihodnjič)

Z rigolanjem izboljšamo težko zemljo

Težka zemlja, ki se sestoji iz gline, ilovice, laporja in drugih težjih snovi, potrebuje temeljitega zrahljanja in primešanja lažjih prsti, če hočemo, da bo plodna. Dosti pa tudi pomagamo, če jo dobro pregnojimo in globoko prekopljemo (rigolamo). Težko zemljo z rigolanjem prerahljamo in preobrnemo, tako da pridejo spodnje še ne izrabljene plasti zemlje na površje. Paziti pa moramo, da ne spravimo na površje zemskih plasti, ki nimajo zemskih bakterij in so mrtve. Na taki zemlji rastline ne rasejo.

Zemlje, ki je še kolikor toliko dobra, ne rigolamo pregloboko. Dobro je tudi, če pustimo vrhno plast zlasti po vrtovih pozimi dobro premrzni, nato pa jo z navadno kopačo zgrebemo na brazde, da premrzne tudi spodna plast. To lahko ponovimo večkrat.

Pomladi razgrebemo zemljo, ki je zaradi mraza razrahljana in zdrobljena in tako pripravljena za saditev. Lahko pa tudi vrt še

enkrat prelopatimo, da se vsa prst premeša. Pri rigolanju vrt tudi gnojimo. Takrat dodamo zemlji po potrebi snovi, ki jo delajo lahko, kakor lesni pepel, mivko, apnenec, hlevski gnoj, kompost in humozno zemljo.

Za težko zemljo je neogibno potreben apnenec, ki ga takole dodamo: sežgano in še ne gašeno apno razvozimo v samokolnicah na majhne kupčke po zemlji. Ena samokolnica zadostuje za 50 — 60 kvadratnih metrov. Vse te kupčke pa pokrijemo z zemljo, da apno razpade v prah. To se zgodi navadno že v nekaj tednih, nato pa apno raztresemo po zemlji. Pri tem delu pa moramo biti zelo previdni. Raztrsti smemo apno le, ko je suho in mirno vreme, s čisto suhimi rokami, ker apno žge kožo.

Prekopavanje (rigolanje) se opravlja tako, da vzamemo večjo globino ter odstranimo vse kamenje in korenine dreves in grmov, v kolikor so predolge. Pri tem delu očistimo zemljo tudi vsega plevela in pognojimo z gnojili in apnom.

Prekopavanje nepretrde zemlje opravlja mo z navadnimi lopatami, pri trši zemlji pa se rabita kramp in motika. Glavno pri rigolanju je, da skrbno prerahljamo primerno globino zemlje, da tako spravimo zemске snovi, ki jih rastline potrebujejo za življenje, do korenin. V plitvih zemljah pa s prekopavanjem ne opravimo dosti, ker je zemlje le malo, na dnu pa so pesek, grušč in ilovica. Če to spravimo na površje, zemljo le poslabšamo. Rigolanje je delo, ki ga lahko s pridom opravimo le jeseni ali pozimi, zakaj zemlja, ki jo spravimo z rigolanjem na površino, je groba in se držl skupaj. V teku zime pa ta zemlja zmrzne in razpade ter postane plodna.

usmerjata svoje politično delo v pravcu, ki se je izkazal za edino pravičen.

* **Zastopniki Anglije, Francije in Italije so čestitali dr. Mačku.** Nedavno sta obiskala podpredsednika vlade dr. Vladimira Mačka v imenu svojih poslanikov francoski in angleški konzul iz Zagreba. Oba sta iskreno čestitala dr. Mačku k doseženemu sporazumu. Kmalu nato je prispel v Kupinec tudi italijanski generalni konzul Gobbi in čestital v imenu italijanskega poslanika na našem dvoru. Dr. Maček se je zadržal z vsemi tremi državniki dalje časa v razgovoru in se jim toplo zahvalil za sporočene mu čestitke.

* **Konec mezdne gibanja pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah.** Dolgo so tekla pogajanja, predno je prišlo do uspešnega zaključka. Že 2. julija so delavska združenja predložila podjetju svoje zahteve za spremembo kolektivne pogodbe in tarifne lestvice. Svoje zahteve so utemeljevala z novo nastalimi okoliščinami pri delu in z znatnim porastom cen življenjskim potrebščinam. Razgovori so se vršili pretrgano in je 31. avgusta prišlo do uspeha, s katerim je delavstvo doseglo delno svoje zahteve. Po novem bo imelo delavstvo Kranjske industrijske družbe na Jesenicah in Javorniku nastopne mezde: skupina VIII. 70.40 din, VII. 62.40 din, VI. 56 din, V. 52.80 din, IV. 50.40 din, III. 47.20 din, II 44.80 din, I. 42.40 din. Ženske bodo prejemale takele mezde: skupina II. 32 din, I. 29.60 din, mladoletni pa skupina II. 23.20 din, I. 20.80 din.

* **Notar Ivo Bakovnik.** Te dni je umrl v Kranju splošno priljubljeni notar g. Ivo Bakovnik. Rajniki se je rodil 1. 1874. v Hotemah v šenčurski občini. Gimnazijo je obiskoval v Kranju in Ljubljani, odkoder je nato odšel na Dunaj študirat pravo. Kot notarski pripravnik je potem bival nekaj let v Senožečah, nato pa je bil imenovan za notarja v Metliki. V Metliki je bil polnih 21 let in tu si je tudi izbral družico go. Anko iz ugledne hiše Udovčeve iz St. Ruperta pri Mokronogu. L. 1929. mu je bilo podeljeno notarsko mesto v Kranju. Tri leta pozneje je bil premeščen v Marenberg, kamor pa je zaradi bolehnosti poslal namestnika, medtem ko je sam nadalje ostal v Kranju. Že po dobrem letu mu je senator g. Pucelj izposloval, da je ponovno dobil mesto notarja v Kranju. Pokojni notar je bil splošno priljubljen. Bil je iskren in pošten mož. Kot naprednjak in narodnjak se je nad 30 let udeleževal tudi

v Sokolu. Bodi mu ohranjen najlepši spomin.

* **Smrt nemškega pisatelja v Celju.** Te dni je umrl v Celju v starosti 62 let odvetnik g. dr. Friderik Zangger. Pokojnik se je udeleževal tudi kot nemški pisatelj in kot odlični glasbenik. Bil je poštenjak. Bodi mu ohranjen blag spomin!

* **Znižanje cen sladkorja.** Na podlagi uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o sladkorni pesi in zakona o državni trošarini se je 1. t. m. znižala državna trošarina na sladkor za 50 par pri kilogramu. V zvezi s tem se opozarjajo rabniki sladkorja, naj vsak primer nepocenitve sladkorja prijavijo pristojnim oblastvom.

* **Dve vrsti kovancev po dva dinarja imamo,** vendar pa so razlike med obema vrstama neznatne. Kakor poroča Narodna banka, so bili kovanci za dva dinarja skovani delno s kalupi, izdelani v dunajski kovnici, po večini pa s kalupi, izdelanimi v državni kovnici v Beogradu. Krona novih dvodinarskih kovancev, skovanih po kalupih dunajske kovnice, je za en milimeter manjša od kro- ne istih novcev, skovanih po kalupih iz naše kovnice. Obe vrsti dvodinarskih novcev sta seveda veljavni.

* **Važno za one, ki ne morejo v redne šole.** Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg 2, je začela 4. t. m. redno vpisovanje v vse svoje tečaje in predmete kakor v svojo dvoletno trgovsko šolo, knjigovodstvo, trgovsko računstvo, korespondenco, stenografijo, nemščino, francoščino itd. Priporočamo vpis zlasti onim, ki zavoljo služb ali drugih ovir ne morejo v redne šole. Na stotine zadovoljnih absolventov. Pouk je individualen in se vrši z dopisovanjem. Pišite po pojasnila.

* **Sokolski dom, ki je lahko za zgled drugim edinicam.** Malonedeljska sokolska četa je tik pred dokončanjem dozidave krasnega doma. Dozidava obsega kavarno pod odrom, poleg kavarne pivnico (prostor za pijačo) in elektrarno, kjer je nameščen motor, tako da je ves dom razsvetljen z elektriko. Pri odru je dozidana kulisarna, ki jo pri vseh naših odrih navadno pogrešamo. Oder je tako povečan, da ima prostrano ozadje, na katerem lahko ob uprizoritvi nastopajo tudi vozniki in avtomobilisti. Na tem prostoru se bo lahko prikazal gledalcem tudi ogenj, če bo to zahtevala vsebina igre. Nad odrom je stanovanje za hišnika. Glede praktičnosti lahko služi ta sokolski dom našim podeželskim edinicam za zgled. Vsi prostrani prostori so preskrblje-

ni tudi s pečmi. Dvorano bo grela velika krasna peč, ki jo je darovala tvrdka Pinter in Leonard iz Maribora. Marljiva četa priredi svojo tombolo z ljudsko veselico že v povečanem domu, otvoritev doma pa bo 1. oktobra z akademijo, na katero se že zdaj vsi oddelki marljivo pripravljajo.

* **Avto ga je povozil pred gostilno.** Na Praprotnem so predzadnjo nedeljo raznovali domači sejem. Posebno mnogo mladega sveta se je zbralo v Golobovi gostilni na Luči. Zabava je trajala še, ko je pred gostilno pripeljal tovorni avto Jožka Košmelja iz Železnikov družbo mladih ljudi. Medtem ko so ljudje skakali z avta, je hotel skočiti z voza tudi delavec Matevž Benedičič iz Železnikov. Iz nepojasnjenega razloga pa je prav tedaj hotel šofer z avtom nazaj. Težko vozilo se je premaknilo in pokopalo Benedičiča. Ponesrečenca je Košmeljev avto odpeljal v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je nesrečnež umrl. Kako je prišlo do nesreče, je treba točno dognati. Rajnik Benedičič je bil vzoren član Sokola v Železnikih, zato je njegova smrt globoko pretresla vse sokolsko članstvo, ki se je tudi polnoštevilno udeležilo pogreba. Sokol je poklonil rajnemu bratu krasen venev in ob grobu je izpregovoril br. Košmelj ganljive besede. Bodi vzornemu Sokolu ohranjen najlepši spomin!

* **Smrtna nesreča.** Nedavno zvečer je neljal posestnik Franc Kajič iz Podkrajja pri Radečah težko naložen voz drv iz gozda v Jagnjenci. Vozeč po klancu navzdol je skušal zavreti voz. Po nesreči je pri tem padel pod kolesa, ki so ga povozila do smrti. Pogreba se je udeležila šolska mladina iz Podkrajja pod vodstvom šolskega upravitelja Mirka Skalina in številnih domačinov. Pokojnik je bil namreč dolgo let predsednik krajevnega šolskega odbora v Podkrajju. Med domačini je bil splošno priljubljen. Naj mu bo zemlja lahka!

* **Smrt pod avtom.** Nedavno se je na državni cesti v bližini Čateja pri Brezicah pripetila huda nesreča. Iz St. Jerneja je privozil po cesti tovorni avto. Njemu nasproti pa se je pripeljal na malem kmečkem vozu 60-letni Martin Novosel iz Obrežja v občini Veliki Dolini. Na vozu je sedela tudi ga. Brataničeva, žena trgovca z Jesenic na Dolenjskem. Konj se je zaradi avtomobila splašil in nesreča je bila neizogibna. Novosel je bil povozen od avta in je kmalu izdihnil, medtem ko je ga. Brataničeva dobila le neznatne poškodbe po glavi in so jo prepeljali v brežiško bolnišnico.

Borum. — J. M.

Mož brez imena

Zgodovinska povest iz rusko-turške vojne

Z veseljem je Osip poslal zahtevani denar. Zdaj se bo naposled mogla končati mučna zadeva. Ozdravljenec bo brez težav dobil zaproseni dopust in potem se bo mogla izvršiti s takim strahom pričakovana zamenjava vlog.

Zdravljenje je napredovalo, pisma so bila čedalje pogostejša, toda upanja na dopust še zmerom ni bilo. Kuparenko je potreboval čedalje več denarja. Najprej se je zadovoljeval s stotaki, potem je terjal tisočak, češ da je nerodno gospodaril, ko mu je bil kot okrevancu, vendar za bojišče še ne sposobnemu oficirju izročen v upravo neki zavod za preskrbovanje vojske.

Osip se je prestrašil te vesti. Prej se je lažni Osip zmerom skliceval na nesrečo pri kvartanju in prosjačil pri Osipu za denar, zdaj pa je pisal nastopne vrste: »Povem ti zaupljivo, da sem se lotil državne blagajne. Pet tisoč rubljev manjka. Prepričan sem, da boš zaradi svojega imena takoj poslal denar.«

Osipu ni preostalo drugo, kakor da je zahtevani znesek takoj odposlal. Le s težavo je spravil ta denar skupaj, predvsem zaradi tega, ker se sam ni smel pokazati v javnosti, a njegova gospodinja, njegova bivša dovilja, je bila kot neizobražena žena prenerodna za denarne posle.

To skrivanje pred ljudmi, zlasti pred so-

rodniki, ki so bili vsi prepričani, da je na bojišču, je postajalo čedalje mučnejše za Osipa. Nesrečnik ni videl nikjer izhoda, zato je moral pustiti, da so se reči razvijale, kakor so se hotele. Lahko bi bil ta voz presekal s tem, da bi se bil sam javil oblastvom, toda tega ni storil iz strahu pred sramoto in kaznijo. Pa tudi prošnje in solze stare Praksenije so ga zadrževale pred tem korakom. Tako je neodločni Osip prepustil času in srečnemu naključju, da razveže ta voz po svoje. Le malo upanja je imel, da se bo zadeva, v katero se je bil lahkomišelnost vrgel, rešila povoljno. Včasih so ga čisto zapustile moči. Bil je obupan in prenaveličan življenja, da si je želel le še smrt. Tuhtal je že, kako bi se odkrižal tega žalostnega življenja.

Samo obzirnost do stare ženice Praksenije, ki jo je potegnil s seboj v svojo usodo, ga je zadrževala, da si ni vzel življenja. Ona pa je tudi bila, ki mu je dajala še poliko toliko poguma.

Tedaj pa je nastopila nesreča.

Nekega dne je spet prispelo pismo, na katerem je bila tuja znamka. V pismu je bilo napisano: »Zakaj mi nisi poslal denarja? Ker me ni veselilo, da bi se bil dal zapreti kot slepar, sem pobegnil. Glej, da se rešiš iz te zagate, kakor se veš in znaš! Kuparenko.«

Torej še bo! Ime Dragomov je dobilo žig

zločinstva! K vsem skrbem, k vsemu mučnemu razburjenju in hudih žrtvah še ta udarec! Denar je bil vendar poslal, a vendar lažni Dragomov poneverjenega zneska ni vrnil, temveč je rajši pobegnil.

Več dni je sedel Osip obupan, tih in zatopljen v mračne misli v svoji sobi. Ni jedel in ne pil. Nič ni pomagalo prigovarjanje stare Praksenije, ki je vsa ogorčena preklinjala svojega sina potepuha, ker je zakrivil toliko gorja.

Smilil se ji je njen mlečni otrok Osip, ki ga je imela zelo rada. Njen sin Ivan je temu dobrosrčnemu mladeniču, ki mu je bilo na razpolago veliko premoženje in ki je imel za nevesto svojo ljubljino Ksenijo, vzel vse: upanje, čast in ime.

Kaj naj zdaj začne?

Osip je že vedel, kaj bo storil: nekaj dni po sprejemu usodnega pisma je izginil, da nihče ni vedel kam.

3.

Polkovnik Pavel Abramovič Dragomov, stric in varuh nesrečnega Osipa in oče Osipove neveste Ksenije, je bil z veseljem začudenjem bral v carskem odloku imenovanje nečaka za oficirja. Zelo neprijetno pa mu je bilo, da ni prejel od nečaka nikakega pisanja. Časopisna poročila o junaških činih nečaka Osipa, ki mu jih je brala z velikim navdušenjem hči Ksenija, so ga pomirjala in ga polnila s ponosom. Toda pisati pa bi mladi junak že moral, vsaj nevesti. Zdaj vendar ni ovir in Ksenijo lahko pred vso javnostjo označi za nevesto.

Polkovnik Dragomov ni bil več v aktivni

* **Smrtna nesreča na cesti.** Ko se je vozil tovorni avto trgovca Ivana Veršca iz Podčetrtka skozi Pristavo pri Šmarju, je hotel 50-letni posestnik Ivan Baštevca s Hanjskega pri Sv. Petru na Medvedjem selu skočiti pri Verkovi gostilni tik pred avtomobilom čez cesto. Avto pa je podrj Baštevca na tla. Kolo je šlo Baštevca čez glavo in mu zdrobilo lobanjo. Baštevca so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl.

* **Dve žrtvi Mure.** Pri Sladkem vrhu ob Muri sta se kopala v Muri 15-letni Rudolf Kavran in 13-letni Ivan Pivec in utonila.

* **Smrtna žrtev spravljavanja sadja.** Posestnik Bregar v Škocijanu na Dolenjskem ima staro visoko hruško in je naprosil 45-letnega soseda Pavla Baniča, da bi mu otresel sadje. Banič je zlezal po lestvi na drevo, Bregar pa je šel iskat potrebno posodo. Ko je Bregar čez nekaj časa prinesel košare, je našel pod drevesom Baniča nezavestnega. Brž je poklical sosede, ki so mu pomagali odnesti Baniča v hišo, kjer so ga skušali spraviti k zavesti. Ves napor ljudi pa ni imel uspeha in je Banič ponoči izdihnil. Vsi znaki kažejo, da je nesrečni Pavle Banič padel že z lestve, ko je lezel na drevo, ker ni zlomljena nobena veja. Rajnki zapuščata ženo in enega nepreskrbljenega otroka.

* **Obupanec, katerega truplo so našli v gozdu pri Mednem,** je bivši dijak Beltram, ki je bil po rodu iz Sevnice, a je zadnja leta po večini bival v Ljubljani.

* **Pretrsljiva žaloigra v Dravogradu.** 38-letna Ivanka Počivalnikova, žena progovnega delavca z Otaškega vrha, se je nedavno pojavila s svojim 6letnim sinčkom na obrežju Drave v bližini Golove tvornice mineralnih olj. Nekaj časa je sinček tekal ob nabrežju in so nekateri prebivalci v bližini opazili, kako je skušal uteci. Vendar je mati v naslednjem trenutku zagrabila sinka in se z njim vred vrgla v Dravo. Počivalnikova je bila že dalje časa živčno bolna. Pred leti je bila tudi v umobolnici na Studencu.

* **Velik požar.** Nedavno noč je v Rožengrundu, občina Sv. Ana v Slovenskih goricah zgorelo posestniku Urbaniču Antonu veliko gospodarsko poslopje. Žrtev plamenov je postalo tudi šest glav goveje živine. Ogenj je bil najbrž podtaknjen.

* **Strel v srce.** V nedeljo si je pognal kroglo v srce v neki mariborski gostilni 26-letni Rudolf Grobelnik iz Ribnice na Pohorju. Bil je takoj mrtev. Vzrok samomora so menda ljubezenske zadeve.

službi, temveč je bil v nekem vojaškem uradu v prestolnici Petrogradu.

Naposled je tudi polkovnik Dragomov prejel pismo — iz Odesa. Osip je pisal, to se pravi, pismo je za Osipa napisal eden izmed njegovih tovarišev, ker je ranjena roka Osipu onemogočila pisanje. Nečak je pisal stricu, da mu marsičesa nedostaja in ga prosil za podporo, ki mu je bila seveda v izdatni meri in večkrat dovoljena.

Da, še več, polkovnik se je neprestanim prošnjam svoje rodoljubne hčerke Ksenije uklonil in zaprosil za poveljstvo na novo se pripravljajočega sanitetnega transporta, ki naj bi s številnimi prostovoljnimi bolniškimi strežnicami, med njimi tudi Ksenijo, krenil najprej v Odeso in iz Odesa na bojišče. Vsega tega pa polkovnik ni javil Osipu, to se pravi lažnemu Osipu, česar pa stari mož še ni vedel. Hotel je pripraviti Osipu preseñenje.

Presenečenje je tudi res bilo, toda le za starega gospoda. To presenečenje je bilo strašno.

Ko je polkovnik obiskal urad, v katerem naj bi bil uslužben nečak Osip Fedorovič Dragomov, in se je predstavil šefu urada, ga je ta začuden in hkratu prestrašen pogledal.

»Vaše blagorodje gotovo že ve...«

»Kaj naj vem?« je vprašal polkovnik.

Zdaj je polkovnik izvedel vso strahoto.

Pravkar so bili pregledali blagajno in ugotovili, da je bila prazna. 10.000 rubljev je manjkalo. Računi so bili ponarejeni in poročnik Osip Dragomov, ki mu je bil šef v brezskrbni zaupljivosti spričo njegovega

* **Uboj pri Pilštanju.** V neki kleti v Gubnem pri Pilštanju sta se sprla 43-letni posestnik Martin Čepin iz Gubnega in posestnik Miha Jereb. V razburjenosti je Jereb pograbil nož in zabodel Čepina trikrat v prsi in glavo. Čepina so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je izdihnil. Miho Jereba so aretirali.

* **Uboj.** V Nebovi pri Sv. Petru niže Maribora je med preprirom navalil posestnik Martin Grabornik z gnojnimi vili in s motiko na 27letnega hlapca Franca Puhnerja ter ga ubil.

* **Ponarejeni novi kovanci po 50 din.** Pred kratkim so imeli delavci v tvornici Jub v Dolu pri Ljubljani izplačilo. Pri izplačilu je prejel neki delavec tudi dva kovanca po 50 din, ki so prišli šele pred kratkim v promet. Ko mu je eden izmed kovancev slučajno padel na cementna tla, je opazil, da nima cvenka. Pri primerjavi z drugim lepo zvonečim kovancem je zazabil, da nima na robu vtisnjenega »Bog čuva Jugoslaviju«, temveč samo »Čuva Jugoslaviju«. Sumljiv kovanec je takoj nesel nazaj, kjer so ravnatelj in drugi ugotovili, da je kovanec ponarejen.

* **Obsodba razbojnikov, ki so vdrl v Zorkovo hišo v Kalcah.** Izredno drzen je bil roparski napad v noči na 18. januarja v hišo premožnega posestnika Janeza Zorka in njegove žene Jožefe v Kalcah. Zakrinkani roparji so spečega Zorka pobili in prizadejali nevarne poškodbe na glavi. Ko so dobili 4000 din gotovine, so zbežali v noč. Zaradi tega roparskega napada so se morali zagovarjati pred velikim senatom novomeškega okrožnega sodišča 29letni delavec Lekše Jože, pristojen v Leskovec, 27letni delavec Oštir I. od Sv. Križa pri Kostanjevici, 36letni Pirc J., posestnik iz Vrhulj, in 34letna Pirčeva žena Marija. Z njimi je sedel na zatožni klopi še 25letni Štefanič Jože iz Vrhovskega pri Sv. Križu, ki predsedava že neko kazen v mariborski kaznilnici. Sodišče je po dolgem posvetovanju izreklo sodbo, da so vsi obtoženci krivi in obsodilo Lekšeta Jožeta na 12 let robije, Oštirja Ivana na 14 let robije. Pirc Jožeta na 10 let in šest mesecev robije, njegovo ženo Marijo Pirčevo na pet let robije in Štefaniča Jožeta na sedem let robije.

* **Mladeniči rekruti!** Oni, ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osvoboditve ali skrajšanega roka službe, čimprej vstop v kader, odložite službe v kadru, informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. Vsa

zglede obnašanja prepustil vso upravo, je bil izginil.

»Vi pač menda ne trdite,« je razburjen vzplamtel polkovnik, »da je moj nečak...«

»Dejstva potrjujejo, vaše blagorodje!«

Polkovnik se je udaril s pestjo po čelu.

»Nemogoče, nemogoče,« je vzkliknil, »noben Dragomov ne more biti tat! Nemogoče! Ne more biti tat vojak, ki se je izkazal na bojišču kot junak in ki mu je sam veliki knez pripel na prsi križec!«

Oficir je ves v zadregi skomignil z rameni.

»Dovoljujem si pripomniti vašemu blagorodju, da poročnik Osip Dragomov, ki je takoj po svojem imenovanju za oficirja zaradi bolezni, katere pa si ni nakopal v vojaški službi, prestavljen iz Tiflisa v Odeso. Od tistega časa Osip Dragomov Odeso ni zapustil.«

»Zakaj pa so potem časopisi poročali o njegovih junaštvih?«

»Tudi pri nas smo se jim čudili. Uvedli smo strogo preiskavo in dognali, da je bil izvor teh lažnivih vesti v Odesi, vendar pa zanesljivih dokazov o tem, kdo jih je koval, nismo mogli dobiti.«

Polkovnik je nezmožen izpregovoriti besedo gledal govorilca.

»Drugega oficirja s tem imenom ni,« je dejal oficir polkovniku. »To smo dognali.«

»Strašno!« je izdaval iz sebe polkovnik in se zrušil na stol.

Oficirju se je globoko zasmilil stari mož, vendar pa je tudi njega zelo pekla vsa zadeva, saj je bil naposled sam odgovoren nasproti državi, kateri mora plačati manjkajo-

pojasnila daje za malenkostno plačilo koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. — Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 din.

* **Sprejem mladeničev v inženjersko in artilerijsko podoficirsko šolo v starosti od 18 do 21 let.** Vsa tozadevna pojasnila dobite ustno ali pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica št. 14. Za pismeni odgovor je priložiti kolek ali znamko za 6 din.

* **Starše, ki nameravajo šolati svoje otroke na trgovskih šolah,** opozarjamo na enoletno državno priznano trgovsko učilišče Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobrnska cesta 15. Ta šola pripravi učence (-ke) v enem šolskem letu za raznovrstne pisarniške službe v raznih gospodarskih podjetjih, pri trgovcih, pri odvetnikih, v spedicijah, v denarnih zavodih itd. Zavod je potrjen od ministrstva in ima pravico javnosti (rodbinska doklada, železniška karta). Izpričevalo velja tudi kot dovršena učna doba in dve leti pomožniške prakse v trgovski obrti. To je največji in najmodernejši zavod te vrste v naši državi. Pišite po brezplačna šolska izvestja in nove prospekte s slikami. Šolnina zelo zmerna. Toplo priporočamo ta naš prvi slovenski zavod.

Iz Prekmurja

Prekmurska mladina na delu

Murska Sobota, septembra.

Predzadno nedeljo popoldne je najmočnejše prekmursko društvo kmečkih fantov in deklet v Puconcih priredilo tekmo kosev. Pred gasilskim domom, kjer se je pripravljala spreved, se je zbrala velika množica ljudi. Po prihodu društev iz Černelavcev in Veščice in predsednika prekmurskega okrožja kmečkih fantov in deklet g. Rudija Titanja je spreved krenil na tekmovališče blizu postaje.

Puconci so prvič v svobodni Jugoslaviji doživeli teko veličasten spreved, ki je izražal enodušno pripadnost prekmurskih kmetov k naprednemu kmečkemu gibanju. Ko je prispeval spreved na tekmovališče, je nepregledna množica obstopila tribuno in ves travnik. Na slavnostno tribuno so stopili predstavniki kmečkomladinskega gibanja, za

čo vsoto. Zato je obrnil pogovor na to točko, in polkovnik Dragomov ga je takoj razumel.

»Vi ne boste trpeli škode,« je rekel, »še danes dobite ves znesek, ki manjka v blagajni. Mojega nečaka, to se pravi tistega, ki ga dolžite poneverbe, zapišite zaenkrat na listo dopustnikov. Zagotavljam vam, da ga bom iskal in našel. Strašna bo njegova kazen. Zdaj še ne vem, kaj naj storim. Poiskati moram cara.«

»Njegovo Veličanstvo car je na potu k armadi.«

»Vem. Tam se bo odločilo.«

Vzravnani in z dvignjeno glavo je šel polkovnik proti vratom, toda skriti ni mogel, kako ga je bil ta udarec zadel.

4. Vojni pohod proti Turkom ni bil tako lahek, kakor so bili upali. Po prehodu vojske čez Donavo so morali poslati še novih moči na pomoč. Številni novi polki iz vseh delov Rusije so korakali proti jugu.

Pri adjutantu nekega izmed teh polkov, ki je prav v bližini Vercina počival, se je javil mlad kmečki fant kot dobrovoljec. Kljub ubožni obleki fant ni bil videti kmet. Mračna resnica in bolelost, ki se je izražala v njegovih prijetnih potezah, sta zbužali sočutje.

Adjutant ga je takoj sprejel.

»Kako se pišeš?« ga je vprašal.

»Osip Fedorovič Bezimeno.«

»Bezimeno? Čudno ime!«

Narednik je zahteval od fanta listine.

»Jih nimam,« je rekel rekrut, »pobegnili sem od doma in se hočem boriti za sveto Rusijo hočem umreti...«

*Bezimeno = brez imena.

njimi zastopniki raznih prijateljskih društev in ugledni kmetje, ki so sestavljali ocenjevalno komisijo. Zborovanje je začel predsednik društva v Puconcih in okrožni podpredsednik g. Ernest Flisar. Prikazal je delo domačega društva od ustanovitve pred letom do danes ter naglašal potrebo močnega in enotnega združenja kmečke mladine, ki bo usmerjalo tok javnega življenja na naši vasi. Nato je povzel besedo član zvezinega odbora g. Vinko Kristan in naglasil, da je dobil najlepše vtise med prekmurkim ljudstvom. Govorili so še: odvetniški pripravnik g. Štefan Kovač, zastopnik Kluba prekmurških visokošolcev-medicincev g. Mirko Bagar in zastopniki posameznih društev.

Po zborovanju je bila tekma, ki so ji prisotni z zanimanjem sledili. Prvo mesto je komisija prisodila g. Šavlu iz Puconcev. Proti večeru se je razvila prijetna ljudska zabava v gostilni g. Kološa.

Pri pogovoru ob oknu jo je ustrelil

Crensoveci, avgusta.
V nedavni noči se je zgodil pri nas strašen zločin. 43-letna Terezija, žena Horvata

Martina iz Trnja in mati šestih otrok, je imela ljubezensko znanje s 33-letnim Žalikom Ivanom iz iste vasi, čigar žena je v Franciji na sezonskem delu. Usodno noč je Terezija spala v prednji sobi s tremi otroki, mož in starejša hčerka pa sta spala v zadnji sobi. Nenadno pa je počil strel iz revolverja. Zadeta je bila Terezija. Nesrečnica je imela še toliko moči, da se je privlekla v hodnik in poklicala moža in starejšo hčer na pomoč. Ko sta ta dva prihitela, je bila že mrtva.

Ker je bilo v času zločina v hiši okno odprto in so bili lončki s cveticami, ki so bili prej stali na oknu, razloženi po tleh, se sklepa, da se je žena pred smrtjo pogovarjala z morilcem in da je dobila strel, ki jo je zadel v prsi, stoje. Umora osumljen je bil omenjeni Žalik. Sum se je še povečal, ker je Žalik takoj po umoru pobegnil čez mejo v Nemčijo. Orožništvo, ki je obvestilo o pobeglem morilcu vse orožniške postaje v okolici, je prejelo obvestilo, da so morilca prilela nemška obmejna oblastva v Radgoni, nato pa ga spet izpustila.

Postani in ostani član Ciril Metodove družbe!

V starejših letih uživaj čim manj mesa in soli

Zvišanje krvnega pritiska je pri starajočem se človeku naraven pojav, ki ga v večini primerov sploh ni treba zdraviti. Vendar pa je mnogo ljudi, ki zavoljo zvišanega pritiska mnogo trpe. Pojavijo se glavobol, šumenje v ušesih in podobno, tako da ne morejo redno delati. Pogosto pa so posledice še hujše, kajti mnogo srčnih obolenj, vodenic v nogah in srčnih kapi je posledica povišanega krvnega pritiska. Stalno naraščajočega krvnega pritiska zato ne smemo prezreti, temveč moramo storiti vse, da ga ukrotimo. K temu spada predvsem primerna hrana. Znanost je ugotovila, da živalske beljakovine, torej predvsem meso in jajca, a tudi kuhinjska sol pospešujejo krvni pritisk. Čim več mesa zaužiješ, tem višji pritisk krvi imaš.

Osebe, ki jim kri sili v glavo, ki imajo šumenje v ušesih ali občutke slabosti, kakor

tudi osebe, ki jim na podlagi pretirano rdečega obraza po krivici pripisujejo nezmerčnost v pijači, se morajo zato brezpogojno omejiti v svoji vsakdanji porabi mesa, klobas, jajc in podobnih živil, razen tega naj dnevno ne uživajo več kakor en do dva grama kuhinjske soli, primešane hrani. To se pravi, da morajo uživati po večini nesoljene jedi. Če bomo živeli nekoliko tednov po tem receptu, bodo težave, ki nastajajo zavoljo povišanega krvnega pritiska, kmalu izginile. Hkratu se nam bo povrnilo staro veselje do dela in življenja.

× **Otroci so zapustili London.** Angleška oblastva, ki so odredila izpraznitev prestolnice, so odposlala iz Londona že mnogo nad pol milijona otrok. Ob istem času se je odneljalo na tisoče in tisoče otrok iz angleških

»Tako je prav, sinko,« ga je pohvalil adjutant, »vzamemo te med vojake tudi brez listin, toda na smrt nikar ne misli. Ko se vrneš kot junak s križcem na prsni, ti bodo starši že odpustili, ker si jim ušel, in Olga ali Nadja, zaradi katere črni oči najbrž tako žalostno gledaš, te bo vsa srečna objela.«

Bezimenno se je grenko nasmehnil in skromno stopil v vrsto med vojake.

Polk je šel čez Donavo in proti Plevni, kjer se je kmalu zapletel v boje. Tako med dolgim, napornim korakanjem kakor tudi v bojih se je novi rekrut izkazal za odličnega vojaka. Neumoren in vztrajen je prostovoljno prevzemal najnapornejša vojaška opravila. Dasi je sam komaj stal na nogah, je nosil utrujenim vojakom puške in drugo opremo. Prevzemal je za svoje tovariše stražo in potrpežljivo stregel bolnikom, ko je začela kolera strašno gospodariti med vojaki. V bojih je bil zmerom na najnevarnejših mestih, nikdar ni iskal zaklonišča, da bi iz njega streljal proti sovražnikom, temveč je celo na prosti ravnini stal pokoncu kot dobro došel cilj sovražnim strelom. Očitno je iskal smrt, toda neizprosna bela žena se ga je izogibala, čim bolj se ji je ponujal.

Pri tem je postajal Bezimenno žalosten in zaprt sam vase. Nikdar ni iskal družbe svojih tovarišev.

Njegovi tovariši, sami neizobraženi, toda dobrosrčni ljudje, so ga ljubili in spoštovali, toda njihova spoštljivost je bila tista plašna spoštljivost, kakršno izkazuje ljudem, ki dostojanstveno prenašajo hudo nesrečo, odklanjajo pomoč in tolažbo ter celo ne izkuš-

jo zbuhati sočutja s tem, da temu ali onemu razkrijejo svoje gorje.

Da je bil Bezimenno nesrečen človek, ki ga je nekaj grizlo, je bilo jasno vsem. Njegova nesreča je bila jasno zapisana v njegovem obrazu.

Tudi oficirji se to čutili in so cenili moža. Poveljnik ga je imenoval za podoficirja, ko je bilo nekaj podoficirjev padlo in zbolelo.

Toda kar je zmogla volja, ni zmoglo telo. Veliki napori, slaba prehrana in neprestano razburjenje so storili svoje, da se je posušil do kosti. Z vdrtimi očmi in bled je omahoval pri korakanju. Njegovi predstojniki mu niso več nalagali napornih opravil.

Tako se je zgodilo nekega dne, ko je bil polk poslan na napad Turkov, da je kljub prošnji moral ostati zadaj.

Polk, ki je bil na nekem griču, je dobil povelje, da napade sovražne položaje tam v bližini. Polkovnik je zapovedal vojakom, naj na griču odložijo prtljago. Tam so tudi stali vozovi in polkovna blagajna. Oddelku vojakov pod poveljstvom podoficirja Bezimena je bilo naročeno, da tisti prostor stražijo.

Bezimenno je bil užaljen, ker ga prav zdaj niso pustili v boj. Kako lepo bi bilo, boriti se junaško in pasti! Tako pa bo le od daleč gledal bitko!

Z griča je bil vsekakor lep razgled. Videl je vso širno dolino z rumenorjavimi strnišči in vrstami zelenih dreves ob njivah. Na drugem klancu so nemo stali veliki turški sivojavni zakloni iz zemlje. Po bregovih in dolini so korakali Rusi k napadu. Na levi strani je šumel umazan potoček ob vznožju vl-

mest Portsmoutha, Southampton, Birminghama, Manchester, Leedsa, Sheffielda, Edinburga, Newcastlea in Glasgowa na deželo. Iz Londona so odpeljali že vse važnejše listine in knjige. Banke so se preselile in so pustile v Londonu samo svoja zastopstva. Vsi dopusti so ukinjeni. Izdana je tudi vrsta ukrepov za varnost ladij in pristanišč. Ladje morajo biti kar najmanj razsvetljene. Svetilke smejo goreti samo kadar plavajo ladje druga mimo druge.

× **Ameriški prostovoljci za Francijo.** Francoski konzulati v vsej Ameriki so pozvali vse francoske državljane, naj takoj odpotujejo v domovino in se javijo pri svojih vojaških poveljstvih. Iz New Yorka je krenilo na pot v domovino 30.000 Francozov. Pri francoskih konzulatih se prijavljajo po vesteh ameriških listov vedno novi ameriški prostovoljci. Dolej se je prijavilo že nad 42.000 ameriških prostovoljcev, ki bodo s posebnimi parniki krenili v Francijo.

× **Kaj pravi angleški list o vojni.** Londonški dnevnik »Times« piše: V teku 25 let je angleški narod že drugič postavljen pred strašno nalogo, da gre v vojno. Zdaj pa bomo svojo nalogo tako temeljito opravili, da bodo naši otroci imeli zagotovljen mir.

× **Poslušanje tujih radijskih postaj v Nemčiji prepovedano.** Vlada v Nemčiji je izdala naredbo, ki prepoveduje vsem nemškimi državljanom poslušanje tujih radijskih postaj. Tisti, ki se bodo proti temu pregrešili, bodo kaznovani. Kdor bo pa širil vesti tujih radijskih postaj, bo kaznovan z robijo, v hudih primerih pa tudi s smrtjo.

Istnica mednarodna

Sv. Križ pri Kostanjevici. Objavljeno ni bilo, ker smo prepozno prejeli.

BANKA PARICH

11 Rue Auber Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrš vso bančne posle najkvalitetneje. Poštne uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64 — Bruxelles; Francija: št. 1117-94. Paris; Holandija, št. 1458-66 Ned Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg Na zahtevo pošlємо brezplačno našo tablico nakazil.

šine. Njegovo obrežje je bilo zamočvirjeno in zaraslo z grmičevjem.

Poveljujoči general si je bil prav tako izbral ta grič, da je od tod vodil bitko. Bil je v družbi višjih oficirjev. Ordonančni jezdeci so prihajali in odhajali. Prinašali so vesti in odnašali povelja. General je skoz daljnogled opazoval razvijajočo se bitko.

Toda general ni bil zadovoljen. Čete niso dovolj odločno napadale, a Turki so se začeli pojavljati tudi na takih krajih, ki so jih smatrali prej za nezasedene. Hude izgube so Rusi že utrpeli.

Levo krilo je začelo omagovati.

General je jezno udaril z nogo ob tla. »Se tega je treba, da sovražnik napade naš grič,« je menil, »pa bo bitka izgubljena.«

»To se ne bo zgodilo, ekselencia,« je odgovoril štabni adjutant. »Sam sem bil pregledal vso pokrajino in sem videl, da je zamočvirjeno obrežje potoka neprehodno za čete.«

»Kdo ve?« General je skomignil z ramen in spet začel napeto opazovati potek bitke, ki je obetal slabo.

»Moram dol,« je vzkliknil. »Nekaj ni v redu. Vi ostanete tukaj, Stupinski, in opazujte ozemlje levo od tega griča. Ne morem se ubraniti skrbi, da nam od tamkaj grozi zlo. Koliko ljudi straži tukaj prtljago?«

Bezimenno je stopil naprej in naznanil: En podoficir in 24 mož.«

»Preklete malo!« je zagodrnjal general. »V primeru potrebe so vam najbližje čete na razpolago,« je rekel adjutantu Stupinskemu in odjezdil s spremstvom navzdol.

(Dalje prihodnjic)

Prve pokojnine iz naslova zavarovanja delavcev za smrt

Z uredbo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje od 17. marca l. 1937. je bilo določeno, da se mora zavarovanje za onemoglost, starost in smrt uveljaviti s 1. septembrom l. 1937.

Od dne 1. septembra l. 1937. je okrožni urad za zavarovanje delavcev začel predpisovati prispevke za onemoglost, starost in smrt in od tega dne so začele teči tudi pravice zavarovancem in njihovim svojcem po določilih zakona o zavarovanju delavcev in uredbe o tem zavarovanju. Dve leti je torej, ko se zavarovanje za onemoglost, starost in smrt že izvaja. Od tedaj so zavarovanci, ki so bili ves čas nepretrgano zavarovani, pridobili zase in za svojo družino že nastopne pravice:

Dne 17. avgusta l. 1938 je preteklo 50 tednov zavarovanja in od tega dne se že vračunava čas vojne službe in boleznih v prispevne tedne, in sicer z onim mezdnim razredom, v katerega je bil zavarovane uvrščen pred nastopom vojaške službe in pred obolenostjo, in sicer največ na osnovi četrtine največje zavarovane mezde.

Dne 2. avgusta leta 1939. je preteklo 100 tednov, in od tega dne lahko oni zavarovanci prostovoljno nadaljujejo zavarovanje, za katere je iz kakršnihkoli razlogov prenehala zavarovalna obveznost.

Z 2. avgustom l. 1939. so pridobljene pravice za rente in podpore za primer smrti, če nimajo pravice iz nezgodnega zavarovanja, in sicer:

1. Do pogrebne, če nimajo do nje pravice iz bolezenskega zavarovanja. Pogrebna znaša za zavarovanca 30kratno zadno zavarovano mezdo. Za onega, ki dobiva nezgodno rento, pa bi smrt ne bila posledica nezgode, znaša pogrebna 30 odstotkov njegove rente.

2. Do rente za otroka, in to za vsakega zakonskega ali nezakonskega ali pred onemoglostjo zakonito usvojenega otroka. Otroške rente znašajo četrtino zavarovane pravice do rente in tečejo, dokler otrok ne izpolni 16 let starosti. Po dopolnitvi 16 let otrokom ni več mogoče podaljšati rente.

3. Do podpore vdovi, in sicer do rente za tri leta, ki znaša četrtino moževе pravice do rente. S ponovno omožitvijo renta preneha. Vdovec, ki sam nima pravice do večje rente, ima samo takrat pravico do te podpore, ako ne more zaslužiti niti tretjine onega, kar zaslužijo zdrave osebe iste vrste in podobne izobrazbe v istem kraju, in če ga je umrla žena vzdrževala. Vse otroške in vdovske rente ne morejo presegati zneska, do katerega bi imel pravico umrli zavarovaneec sam.

4. Do podpore za roditelja ali deda in babico, če so onemogli in ne uživajo večje pomoči in če je zavarovaneec zanje skrbel, in sicer največ za tri leta po smrti zavarovanca, in če z otroškimi in vdovsko dento ni izčrpan najvišji po zakonu določeni znesek. Če pa ni roditelj ali deda in babice, se sme ta podpora podeliti največ za tri leta vnučadi ali bratom in sestram pod 16. letom, če je zanje pretežno skrbel umrli zavarovaneec.

Do vseh teh dajatev imajo pravico zavarovanci in njihovi svojci, če so bili nepretrgano zavarovani od 1. septembra l. 1938., ostali pa z onim dnem, ko so ali bodo izpolnili 50 tednov, odnosno 100 tednov zavarovanja.

Okrožni urad opozarja članstvo na te pravice, da ne bi zamudili prijave, ker pravice zastarajo po enem letu od nastopa zavarovalnega primera.

Ohrovtova juha. Pol kile govejega mesa pristavi za juho. Dodaj malo korenčka, peteršilja, glavico drobno zrezanega ohrovtu in pol kile drobno zrezanega krompirja. Lonec pokrij in naj počasi vre dve uri. Ko sta meso in zelenjava mehka, vzemi meso na krožnik, ga drobno zreži, stresi nazaj v juho in daj na mizo.

Praktični nasveti

Zdravilo proti kašlju. Eno pest planinskega mahu, 14 dek rjavega sladkorja (kot mu po domače pravijo, kangelukra), kar s tremi prsti primeš janeža skuhaš v litru vode. Vre naj toliko časa, da se na polovico ukuha, to je, da ostane pol litra tekočine. Še toplo, a ne vroče precedi v posodo, in ko se tekočina shladi, jo uživaj po žlicah vsaki dve uri. Sladkorja imaš za približno za tri dni in v treh dneh te bo tudi minil kašelj.

Gumbnice pri škrobljenem perilu so včasih tako stisnjene, da le s težavo vtakneš gumb vanje. Da temu odpomoreš, ko vratnik zlikaš, vtakni v gumbnico škarje (zaprte) in tako razširi gumbnico.

RADIO

LJUBLJANA

od 10. do 17. septembra

Nedelja, 10. septembra: 8.00: Godba »Zarja«. 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 9.45: Verski govor (dr. Ignacij Lenček). 10.00: Koncert slovenske pesmi: Zbor delavskega glasbenega društva in kvartet sester Stritarjevih ob spremljevanju harmonike (Stanko). 11.30: Vesel drobiž (plošče). 12.15: Koncert narodnih pesmi (pela bo Karmen Antičeva, pri klavirju bo prof. Lipovšek). 13.00: Napovedi. 13.20: Koncert ra-

dijskega orkestra. 17.00: Kmetijska ura: Obrestna mera in kmečko gospodarstvo (dr. Basaj). 17.30: Prenos z velesojma: Tekma harmonikarjev. 19.00: Napovedi, poročila. 19.40: Nacionalna ura: Naše rudarstvo nekdanj in zdaj (inž. Maksimovič iz Beograda). 20.00: Preženimo skrbi (plošče). 20.30: Koncert. Sodelovali bodo: Ivan Ruch (tenor), prof. Lipovšek (spremljava) in radijski orkester. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe z velesojma.

Ponedeljek, 11. septembra: 12.00: Audran: La Mascotte, opereta (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Lahka glasba (radijski orkester). 14.00: Napovedi. 18.00: Zdravstvena ura: Zastrupljenja v obratih in obratih (dr. Joža Herfort). 18.20: Pisana šara (plošče). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Zanimivosti. 19.40: Nacionalna ura: O starodavnem mestu Senju. (Dinško Sudoba iz Zagreba). 20.00: Ze poje lovt ski rog. Pisan glasbeni večer. 21.00: Koncert ruske glasbe (radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe z velesojma.

Torek, 12. septembra: 12.00: Uvertura (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Harmonika solo (Milan Stante). 14.00: Napovedi. 18.00: Operetna glasba (radijski orkester). 18.40: Socialne bolezni in zaščita pred njimi (Zlata Pirnatova). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Deset minut zabave. 19.40: Nacionalna ura: Nove smeri v slovenski glasbi (Šijanec, dirigent iz Ljubljane). 20.00: Iz Bolgarije (plošče). 20.30: Koncert operne glasbe. Sodelovala bosta Ado Darian (tenor) in radijski orkester. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Instrumentalni dueti: klavir in harmonij.

Sreda, 13. septembra: 12.00: Poskočni napevi (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Melody-jazz. 14.00: Napovedi. 18.00: Mladinska ura: Camera obscura (izdelava in uporaba, Miroslav Zor). 18.20: Plošče. 18.40: Stari slovenski ljudski plesi (Boris Orel). 19.00: Napovedi, poročila. 19.40: Nacionalna ura: Srbska vojska za časa Karadjordja (dr. Drag. Stranjakovič). 20.00: Koncert Akademskoga pevskega kvinteta. 20.45: Za razvedrilo (plošče). 21.10: Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Na ples (plošče).

Četrtek, 14. septembra: 12.00: Naši pevci pojo (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Za zabavo bo igral radijski orkester. 14.00: Napovedi. 18.00: Operni trio (Marin, Comelli, Krmpotič). 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Deset minut zabave. 19.40: Nacionalna ura: Sokol kraljevine Jugoslavije. 20.00: Sramel kvartet »Murnček«. 20.45: Reproduciran simfonični koncert. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Petek, 15. septembra: 12.00: Naše pesmi (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Slovenska glasba (radijski orkester). 14.00: Napovedi. 18.00: Ženska ura: Obiski pri naših materah. 18.20: Waldteuflovi valčki (plošče). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Kotiček SPD: Slovenski planinci v bolgarskih planinah (Marsel Ivo). 19.40: Nacionalna ura: Sveta gora in na njej samostan Hilarendar (Branko Mašič, književnik iz Zagreba). 20.00: Koncert moškega zbora »Slog«. 20.45: Koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 16. septembra: 12.00: Plošča za ploščo pisana zmes. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Plošča za ploščo pisana zmes. 14.00: Napovedi. 17.00: Otroška ura: a) Selma Lagerlöff: Kako je Niels Holger-son popotoval z divjimi gosmi (povest v nadaljevanjih); b) Dogodivščina mišk Mišk (članice Narodnega gledališča). 17.50: Pregled sporeda. 18.00: Za delopust bo igral radijski orkester. 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Napovedi, poročila. 19.40: Nacionalna ura: Krško in okolica (Rudolf Dostal iz Ljubljane). 20.00: O zunanjih politikih (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: Jože Vombegar: Polet na luno ali čudoviti sen Jake Smodlake. Slušna igra. Izvajali jo bodo člani radijske igralne družine. Vodil bo inž. Pengov. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za vesel konec tedna bo igral radijski orkester.

Zenski vestnik

Za kuhinjo

Dušena zelenjava s krompirjem in mesom. Osem dek masti razbeli in prepraži eno drobno zrezano čebulo. Pol kile krompirja operi, olupiš in zreži na plošče ter ga stresi na mast, osoli in potresi žličico sladke paprike. Po krompirju potresi pol kile zmlatega svinjskega mesa, po mesu pa položi pol kile drobno zrezane zelenjave, kakor korenčka, paradižnikov, paprike, peteršilja, zelene in drugega. Prilij malo vode in pokrito duši, ne da bi mešala. Le od časa do časa potresi kozo. Ko se je vse skupaj dušilo uro in pol, prilij četrt litra kisle smetane, in ko še malo povre, je jed gotova.

Juha z makaroni. Četrť kile govejih in četrt kile telečjih kosti operi. V kozi razbeli mast, položi na mast kosti, dodaj še eno drobno zrezano čebulo, malo korenčka, peteršilja in zelene in lavorjev list. Vse skupaj praži, da porjavi, nato potresi dve žlici moke, in ko tudi moka porumeni, osoli in prilij dva litra kropa. Dodaj še dva ali tri paradižnike in čašo rdečega vina. Vse skupaj naj počasi vre eno uro. Skuhaj v slanem kropu četrt kile drobno zlomljenih makaronov. Kuhane ocedi, stresi v skledo, na makarone pa precedi juho in daj na mizo. Če se je juha med vrenjem preveč povrela, jo še malo zalij.

Sadna pogača. Mešaj, da se zgosti in narase, 18 dek sirovega masla in 18 dek sladkorja v prahu. Nato primešaj ščep soli, ščep cimeta, tri jajca (drugega za drugim) in nazadnje še 18 dek moke. Pekačo dobro pomazi s sirovim maslom, noter zlij testo, razravnaj po vrhu pa položi na tenke koščke narezanih jabolok ali češplje, grozdje, kar pač imaš od sadja, in speci. Pečeno razreži na lepe kose in daj toplo ali hladno na mizo.

Izdelal se bo nov načrt za obrtniško socialno zavarovanje

Obrtniška združenja že vrsto let zahtevajo ureditev vprašanja socialnega zavarovanja obrtnikov. Letos so ta združenja dobila v izjavo načrt uredbe o socialnem zavarovanju obrtnikov, ki pa naše obrtnike ni zadovoljil. Predvsem so izrazili pomisleke glede višine prispevkov in razmeroma majhnih dajatev. Skoro vsa obrtniška združenja so zavzela stališče, da ta načrt uredbe ni zadovoljiv in da je treba sestaviti docela nov načrt uredbe.

Na odločujočih mestih so ta nasvet obrtnikov upoštevali in odločili, da se izdela nov načrt uredbe. To delo je bilo poverjeno strokovnjaku za socialno zavarovanje iz Zagreba, ki po mišljenju obrtniških združenj nudi zadostno jamstvo, da bo sestavil načrt uredbe v skladu s razmerami v našem obrtništvu in v skladu s potrebami socialnega zavarovanja. Obrtniška združenja so začela zdaj zbirati potrebne podatke o delovanju in življenju naših obrtnikov. Na podlagi teh podatkov bo potem izdelan nov načrt.

Iz naših krajev

Nova poštna avtomobilska zveza Ptuj — Slovenske gorice

Ptuj, v septembru.

Direkcija pošte, brzojava in telefona v Ljubljani je otvorila v začetku l. 1937. poštni potniški avtomobilski promet na progi Ptuj—Haloze, l. t. m. pa ga je razširila tudi na progo Ptuj—Sl. gorice. S tem dnem je uvedla krožne poštno avtomobilske vožnje v dolžini 40,9 km na progi Ptuj—Sv. Urban—Sv. Bolfenk v Slov. goricah—Sv. Andraž v Slov. goricah—Juršinci—Sv. Lovrenc v Slov. goricah—Ptuj.

Poštni avtobus obratuje dnevno dvakrat. Pri prvi vožnji odhaja iz Ptuja ob 6. uri in se vrača v Ptuj ob 7.35; pri drugi vožnji odhaja iz Ptuja ob 13.30 in se vrača v Ptuj ob 15.05.

Da bo vsemu prebivalstvu ob progi omogočeno priti po najkrajši poti v Ptuj in se vrniti po najkrajši poti, se spreminja smer voženj vsak drugi dan (kakor je to pri avtomobilskem prometu v Halozah).

Ob lihih dneh (1, 3, 5 itd) obratuje poštni avtobus pri prvi vožnji v smeri Ptuj—Sv. Urban—Sv. Bolfenk—Sv. Andraž—Juršinci (Sv. Lovrenc)—Ptuj, pri drugi vožnji pa v smeri Ptuj—Juršinci (Sv. Lovrenc)—Sv. Andraž—Sv. Bolfenk—Sv. Urban—Ptuj.

Ob sodih dneh (2, 4, 6 itd) obratuje pri prvi vožnji v smeri Ptuj—Juršinci (Sv. Lovrenc)—Sv. Andraž—Sv. Bolfenk—Sv. Urban—Ptuj, pri drugi vožnji pa v smeri Ptuj—Sv. Urban—Sv. Bolfenk—Sv. Andraž—Juršinci (Sv. Lovrenc)—Ptuj.

Na novi avtobusni progi so tele stalne in pogojne postaje: Ptuj-pošta, Ptuj-Florjanski trg, Ptuj-Zupančič, Ptuj-železniška postaja, Nova vas-Bračič, Gernci-Steger, Janežovci, Sv. Urban, križišče, Dolič, Svetinci-Desinci, Ločič, Sv. Bolfenk v Slov. goricah, Trnovska vas, Drbetinci, Sv. Andraž v Slov. goricah, Vitomarci, Hvaletinci, Gerlinci, Gradišak, Gabernik, Juršinci (Sv. Lovrenc), Mostje, križ, Pacinje-Tobias, Podvinci-Korenjak, Rogoznica, križ, Ptuj-postaja, Ptuj-Zupančič, Ptuj-Florjanski trg, Ptuj-pošta. Zveze z vlakom so ugodne. Voznina je določena na 70 par od kilometra.

Na progi so štiritimesne pošte, ki bodo pre-

jemale in odpravljale poštno stvarino dnevno dvakrat, medtem ko so jo pri zdajšnjih vožnjah s konjsko vprego prejemale šele v poznih popoldanskih urah.

Prebivalstvo tega dela Slovenskih goric je zelo pogrešalo avtomobilsko zvezo s Ptujem, kjer je najbližja železniška postaja. Novo prometno sredstvo bo predvsem koristilo prebivalstvu našega podeželja.

Prepričani smo, da si je poštna uprava začrtala pot k nadaljnjemu boljšanju poštne zveze po podeželju z uvedbo poštne avtomobilskega prometa povsod tam, kjer so za to dani pogoji, predvsem pa tam, kjer ni železnice.

Pismo iz Dravinjske doline

Loče pri Konjicah, avgusta

Pred nedavnim je imela tukajšnja gasilska četa svojo običajno letno veselico. Kljub nasprotovanju nekaterih ljudi je nad pričakovanje odlično uspela. Znati čisti dobiček se bo porabil za odplačilo dolga na motorki in za nabavo inventarja.

Tudi pri nas je zagorel kres na večer pred slovanskima blagovestnikoma sv. Cirila in Metodoma. Zažigali smo rakete in pokali so topiči. Ob kresu se je zbralo kakšnih 60 ljudi, predvsem narodno zavedna mladina. Ob kresu je imel pomemben govor upokojeni šolski upravitelj Janko Kržič. Po govoru smo zapeli »Hej Slovani« ob spremljevanju harmonike. Prepevali smo prelepe narodne pesmi, plesali kolo okoli kresa in nato šli skozi vas prepevajoč nacionalne pesmi in vzklikajoč našemu mlademu kralju in Jugoslavlji. Žal sta nam naše navdušenje skalila ob polnočni plat zvona in gasilski rog. Gorel je hlev posestnika Pajmona, po domače Papeža. Hlev je bil krit s slamo in na gašenje ni bilo misliti, ker je domačija na visokem bregu, kjer ni vode. Vrli gasilci so rešili hišo, ki je tudi s slamo krita. Hlev je zgorel do tal. Z njim pa tudi 15 prašičev, dva voza, nekaj denarja in hranilna knjižica. Zavarovan je bil Pajmon komaj za 6000, škode pa je okoli 40.000 din.

Vas Loče stoji v prijazni dolini ob Dravinji. Obdana je od gričev s temnimi gozdovi in vinorodnimi goricami. V kraju je postaja ozkotirne železnice Poljčane—Slovenske Konjice—Zreče. Imamo šestrazredno šolo z eno vzporednico. Odkar je bil razrešen šolski upravitelj in zaradi boleznih upokojen, vodi šolo ženska učna moč, čeprav smo mislili, da bomo dobili spet moško moč.

V kraju je grad Poglet, katerega lastnik je g. Franc Possek, ki ima tudi povsem moderno opremljeno opekarno. Njegov sin g. Franc Possek mlajši pa ima parno žago. Opekarna in žaga zaposlujeta precej delavcev, ki si služijo vsakdanji kruh. Zaposleni so sami najpotrebnejši. Imamo dve gostilni, kjer ste prav dobro postreženi po zmernih cenah. Prav primeren je kraj za letoviščarje, ki niso preveč premožni, ker si lahko za majhen denar privoščijo dobrega zraka in oddiha. Vina se precej pridelava, pa kaj, ko ne gre v denar. Ljudje si pač pomagajo in ga prodajajo »kar tako«. Ljudstvo je precej ubožno, zaslužka malo, pridelki pičli, davki pa hud, zato bi mu bili dohodki od tujkega prometa dobrodošli.

K občini Ločam spada še več vasi. Tako Zice, mična vasica s trirazredno šolo, in Zbelovo, nekdaš cvetoča vas, kjer je obratovala tvornica za upognjeno pohištvo. Ko so bili boljši časi, je zaposlovala okoli 250 delavcev. Poleg teh pa so še doma žene in otroci pletli stole. Vse to je žal prenehalo, od kar se je pred več leti razšla družba »Drava«. V tvornici obratuje sicer barvarna g. Bregarja, a je žal le peščica prejšnjih delavcev zaposljena. Pred kratkim je bila tvornica prodana na dražbi. Kupila jo je Ljudska posojilnica v Celju, ki je bila glavna upnica. Da bi le Bog dal, da bi se vrnilo prejšnje stanje.

Tudi v Zbelovem, ki je oddaljeno 25 minut iz Loč, se lahko prav domače počutite. Nad vasjo so na strmem bregu razvaline gradu, katerega lastniki so imeli za časa Celj-

skih grofov pravico soditve in so obešali razbojnike in druge na travniku blizu tvornice. Iz Zbelovega je komaj 15 minut do Spodnjih Laž. Prav primerna zletna točka, posebno ker je v bližini romarska cerkev Ljubečana. Ko pridete od te po strmem bregu, se vsedete pod košate kostonje pri Mlakarju, znanem naprednjaku, kjer boste postreženi z vsemi dobrotami.

Iz Loč proti severu drži cesta k tri četrti ure oddaljenemu Sv. Jerneju. Mična cerkviča stoji na razglednem gričku, od koder se vidi daleč na okrog. V kraju je trirazredna šola in znana gostilna naprednih in nacionalnih Vališerjev, Izletniki, pridite v naše mične kraje, ne bo vam žal!

V občini Ločah imamo več društev. Sokola v Ločah, gasilske čete v Ločah, Zbelovem in Žičah in še nekatera druga društva. No pa se nič ne prepiramo. Naj ima vsak svoj prav. Treba nam je pa vsem, pa prav vsem, da smo zavedni Jugoslovenci in Slovenci.

Po krivem obdolžen nagovarjanja k umoru

Novo mesto, avgusta

Na Otovcu pri Črnomlju živi 60letni preživetkar Janez Simonič, ki je lani sinu Jožetu izročil posestvo. Pridržal je zase le nekaj zemlje in si izgovoril hrano pri skupni mizi. Če pa to ne bo mogoče, mora sin Jože dajati užitek v naravi. Od žene Katarine je Simonič sodno ločen. Katarina je prej bivala pri svoji hčeri, ki je omožena na Selih pri Otovcu. Ko je sin Jože lani okrog božiča privedel na dom mlado ženo in postal gospodar na domu, je vzel k sebi tudi mater, kar pa Simoniču ni bilo všeč. Zato se je odselil od doma in stanoval v svoji zidnici v Rodinah. Hkratu je zahteval, da se mu daje užitek v naravi.

Mržnja obeh sinov do očeta je imela za posledico, da je sin Anton ovadil očeta orožnikom, češ da je hotel dati usmrtiti starejšega sina Jožeta. V ovadbi je Anton navedel, da ga je oče Janez povabil v gostilno na Otovcu. Tu da mu je plačal liter vina, ki sta ga skupaj spila. Nato pa da ga je oče povabil še k sebi v zidnico, kjer sta pila dalje. V takem razpoloženju da ga je oče začel nagovarjati, naj ustrelji brata, za kar da mu bo dal tisočak in kupil še harmoniko. Za napad da naj bi najel kakega »vandrovača«. Sin da je očetovo ponudbo odločno odklonil. Kake tri dni nato se je sin Anton, kakor je sam izjavil, ponovno sestal z očetom v zidnici, in spet ga je baje oče nagovarjal, naj Jožeta, če ga že sam noče ustreliti, zvabi nasledno nedeljo na košenico pod pretvezo, da pojedeta gledat, ali so sosedje kaj popasli. Na tem kraju da bo oče počakal oba in ustrelil sina Jožeta. Anton pa da naj bi nato pričeval, da je brata ustrelil neki tujec.

Že v preiskavi je oče Simonič krivdo odločno zanikal. Ovadba da je le plod sovražstva domačih, ki da bi se očeta radi na vsak način znebili. Oče je priznal, da se s sinom Jožetom ne razume, vendar pa se z mislijo, da bi ga usmrtil ni nikoli bavil. Oče Simonič je tudi odločno zanikal, da bi kdaj komu od domačih grozil s puško ali revolverjem. Resnica da je le nasprotna, da mu groze domači in da ga je sin Jože že večkrat napadel. Oče da je samo govoril, da se bo branil, če bo napaden. Ob takih prilikah da je pokazal tudi revolver.

Mučna zadeva je bila javljena državnemu tožilstvu v Novem mestu in te dni se je oče Janez zagovarjal pred novomeškimi sodniki. Na razpravi sta se odpovedala pričevanju sin Anton in njegova žena. Priči Jakša in Suhorepec pa sta izpovedala, da sinovoma Jožetu in Antonu ni dosti verjeti. Oče Simonič, ki je takoj po aretaciji moral v zapor, se je to pot pred sodiščem branil preprosto in naravno ter je prepričevalno dokazoval, da sinovoma Antonu in Jožetu kakor tudi snahi Mariji ne kaže verjeti. Veliki senat je zatorej oprostil starega Simoniča. Ali bo poslej prenehal pekel v njegovi družini, je pa drugo vprašanje.

NAPISAL MIRKO BEOBODNIK

Srce v okovih

ROMAN

Četrto poglavje

ODREŠENIK Z NEBA

Zjutraj so se že pripravili na pot proti gozdovom, toda neki dogodek, ki je prišel popolnoma nepričakovano, jim je prekrizal vse načrte. Bili so že na konjih, tedaj pa so začuli nenadoma nekaj, kar jim je pognalo kri v žile. Nekje na zapadnem nebu se je začulo zamoiklo brnenje — letalo!

Po dolgih letih prvič! Branku se je zazdelo, kakor bi bil to klic časov, ki so že davno utonili v nevrnljivo prošlost, sporočilo z drugega lepšega sveta. Burno je skočil s konja in prisluhnil.

Izza griča je priplulo letalo. Zastrl si je oči, da ga ni motilo solnce in željno sledil njegovemu poletu. Milo se mu je storilo, ko je pomislil, kako velika je razlika med njim in onim, ki leti visoko nad njim. Če bi mogel on tako poleteti, tja k morju, kamor ga žene hrepenenje.

Potem mu je nenadoma ušel vzlik presečenca. Letalo se je pričelo v krogu sukati, vse niže in niže.

»Morda pristane,« je vzkliknil.

Vsem je zastal dih. Nemo so strmeli v ogromno ptico, ki so se ji krila lesketala v solncu, gledali so jo, kako se lagotno ziblje v zraku in kroži nad pusto pokrajino. In čedalje večja je postajala, čedalje bolj oglušujoče je postajalo brnenje njenega motorja. Ta mogočna ptica je bila kakor roparica, ki visoko nad zemljo zagleda drobno miš in kroži nad njo zmeraj bliže, da potem nenadoma plane na njo in jo zgrabi.

Čedalje bliže je prihajalo letalo. Videli so, da hoče pristati in da išče primernega mesta, kjer bi se lahko spustilo. Janez je naglo stekel v hišo, strgal rjuho s postelje in hitel z njo na ravnilo. Zamahnil je nekajkrat po zraku in s tem pokazal letalu, kje je najboljši kraj za pristanek. In res, malo nato se je letalo naglo spustilo navzdol in kolesa so se dotaknila tal. Potem se je ustavilo in motor je utihnil.

Pilot je skočil s svojega sedeža. V vsaki roki je držal revolver. Janez mu je pomignil, da se mu ni treba bati. Zaklical je, da je med prijatelji.

Te besede so letalca pomirile. Revolverja sta izginila v žep. Malo nato so bili že v živahnem pogovoru. Pilot jim je povedal, da je hotel leteti čez Sibirijo, pa ga je defekt v motorju prisilil, da je pristal. Bil je eden izmed letalcev bele armade, ki so jo prav tako takrat rdeči razbili. Ker se ni mogel drugače rešiti, je sklenil pobegniti po isti poti kakor oni.

Povabili so ga v hišo in mu postregli koflikor so mogli.

Koliko novega jim je povedal Stvari, ki o njih še sanjali niso. Povedal jim je o položaju v Evropi, same nove reči, da so kar strmeli. Da je svetovna vojna že davno končana, in da je povsod mir, samo v Rusiji še ne, kjer se še zmeraj bore rdeče in bele čete, kakor v Sibiriji.

Ves čas je bilo Branku neko vprašanje na jeziku, toda Rus je samo govoril in ni mogel nehati. Naposled se ni mogel več premagati in mu je skočil v besedo.

»V Vladivostok ste namenjeni, kajne? Koliko časa potrebujete do tja?«

»Jutri zvečer bom že tam, če pojde vse po sreči,« je odvrnil letalec.

»Ali bi mi hoteli napraviti uslugo, ki vam bom zanjo hvaležen do smrti?« ga je poprosil Branko.

»Zakaj ne, če je v mojih močeh,« je mirno odvrnil pilot. »Na razpolago sem vam.«

»Ne bom zahteval preveč,« je dejal Branko. »Napisal bi neko pismo in vi bi ga v Vladivostoku oddali. Če mi to storite...«

»Iz srca rad,« je odvrnil Rus. »Zdaj pa, dovolite, da grem pregledat motor.«

Branko je nekje v kotu našel staro pero in nekaj črnila, ki ga je bila že sama gošča. Roka mu je drhtela, ko je začel pisati, in nekajkrat je moral obstati sredi stavka. Upanje, da pride morda to pismo v roke nje, ki jo je še zmeraj ljubil bolj kakor življenje, ga je tako prevzelo, da je le malo manjkalo in bi ga bile oblike solze.

List za listom se je polnil. Branko ni mogel nehati. Preveč polno je bilo njegovo srce, preveč ji je moral povedati, da bi mogel to zlititi na drobne lističe papirja. Preveč je bilo, da bi mogel izraziti z mrtvimi črkami, in kakor bi bil pozabil vse lepe besede v teh težkih letih. Ubijati si je moral glavo, trpel je pri slehernem stavku.

Nadja je nekajkrat pogledala v sobo, toda ni ga hotela motiti. Mitja in Janez sta pomagala pilotu. Potem je nenadoma spet zabrnal motor kakor mogočen ukaz, naj pismo konča. Z drhtečo roko je napisal poslednje besede in zavil pismo v ovitek. Nanj je napisal Zorino ime. Kolikokrat ga je nekoč pisal! Kako lahko mu je takrat šlo pero izpod rok! Danes se mu je ustavljalo pri sleherni potezi.

Takrat je Nadja stopila v sobo.

»Letalo je pripravljeno,« je rekla. »Pilot bo takoj tu.«

»Napisal sem,« je tiho rekel Branko.

In ko je Rus stopil čez prag, je stopil k njemu.

»Kajne, da mi boste napravili uslugo? To pismo mi je več vredno kakor življenje,« je dodal in glas se mu je trgal.

»Če mi bo sreča mila, da pridem v Vladivostok, bo to pismo odšlo. Zaupam v sebe in prepričan sem, da se mi polet posreči. Če pa se mi ne posreči... ne bom prvi, ki je padel...«

Molče sta si stisnila roke. Begunci so spremlili pilota do letala. Motor je zaropotal. Propeler se je zasukal in Rus je skočil na svoj sedež. Pritisk na vzvod in letalo se je premaknilo. Malo nato je že drselo po tleh in se lagotno dvigalo pod sinje nebo.

Begunci so nemo gledali za njim. Ko je že davno izginilo na obzorju, se še vedno niso ganili z mesta.

Peto poglavje

NADJIN DOM

Šele popoldne so se odpravili na pot proti gozdom, za katerimi bi po Nadjinih besedah moralo biti posestvo njenega očeta. Proti večeru so prispeli do roba gozda in so tam prenočili. Ko je drugo jutro ob štirih vstalo solnce, so bili že budni. Šli so naprej. Jezditi niso mogli, kajti v gozdu bi bili gotovo zašli. Konje so vleklj za seboj.

Ko se je proti poldnevu gozd dvignil v hrib in so prispeli na veliko jaso, je zdajci Nadja od presenečenja kriknila in prebledela. Pokazala je z roko na majhno podrto kolibo, ki je stala med drevjem.

»Tam, tam,« je zajecjajala.

»Kaj je tam?« je vprašal Janez.

»Nedaleč odtod mora biti moj dom. To je kočja čarovnice, ki jo je moj oče ubil.«

Nenadoma je postala otožna. Zbudil so se ji stari grenki spomini. Janez je stopil k njej in ji položil roko na ramo.

»Pomirite se, Nadja! Nikar ne obujajte spominov, ki so že davno pokopani. Povejte, v kateri smeri je vaš dom.«

»Proti severu,« je odvrnila. »Še precej daleč je. Vendar bomo lahko jezdili. Spominjam se, kje približno gre pot.« Umolknila je, potem pa je z izpremenjenim glasom povzela: »Pojdimo v kočjo! Moram jo videti.«

Mitja, ki še ni poznal zgodbe o čarovnici, se je čudil, kaj naj to pomeni. Ni mogel razumeti, zakaj je Nadja nenadoma postala ta-

ko razburjena. Radovedno je šel za njo, Janez in Branko pa sta mu sledila. Grmovje je bilo že zaraslo okolico kočje. S kopiti pušk so si morali delati pot. Kmalu je stala kočja pred njimi.

»Vrata so še zmeraj odprta, prav tako, kakor so bila takrat, ko sva z očetom odšla,« je šepnila Nadja. Ni se upala iti prva v hišo. Zato je stopil Mitja naprej. Tedaj pa je zakričal od groze. Na tleh je zagledal preperele človeško lobanjo in nekaj kosti, ki so bile še pokrite s cunjami. Vse zime, vsa poletja, vsi viharji niso mogli izbrisati sledov groznega dejanja, ki se je odigralo v tej kolibi.

Po Mitjevem obrazu je Branko takoj sklepal, kaj je fant videl v kolibi. Brez lesed je prijel Nadjo pod roko in jo potegnil stran.

»Pojdimo odtod,« je šepnil. Ta pogled ni za vas.«

Kakor brez volje mu je sledila. Šla sta počasi v hrib, Janez pa je vodil za njima konje. Mitja je vrgel nekaj listja čez grozovite ostanke in zaloputnil vrata. Potem je s pobešeno glavo šel za njimi.

Na vrhu hriba so prišli na široko vozno pot, ki je vodila v dolino. Zlezli so na konje in oddirjali navzdol. Pot se je vila med gostim drevjem, kakor je ne bi bilo nikjer konca. Nadja je jezdila spredaj, saj jo je poznala. Čez kako uro je nenadoma obstala in se vrnila k ostalim, ki so jezdili za njo.

»Mislim, da je le še dobro uro do mojega doma,« je rekla razburjeno in glas ji je podrtel. »Dobro se spominjam te poti. Kolikokrat sem tu jezdila, Nikdar nisem mislila, da bom prišla kdaj sem v takih okoliščinah.«

Iz ene ure sta postali dve, tretja je že tekla, ko se je nenadoma gozd zredčil in prešel v majhno planjavico. Sredi nje je stal samotni dvorec.

»To je moj dom,« je rekla Nadja in iztegnila roko proti gradu.«

Počasi so se jeli bližati samotnemu poslopju. Na dvorišču so zagledali nekaj ljudi, ki so jih nezaupljivo opazovali. Izkušnje zadnjih let so jim narekovale previdnost. Branko je stopil naprej in nekaj zaklical. Z dvorišča se je oglasil zategel klic. Kmalu je prišel k njim mlajši moški in jih vprašal, česa žele. Nadja je stopila naprej:

»Kje je oskrbnik?«

»Na dvorišču. Kaj bi mu radi?«

»Pokličite ga. Govoriti hočem z njim. Po-
ma me.«

Hlapec jo je nezaupljivo pogledal, potem pa je odkimal z glavo in vendar šel. Čez nekaj časa se je vrnil in z njim star mož, ki je že težko hodil in se je moral opirati na palico.

»Kaj hočete? Kdo hoče z menoj govoriti?« je nejevoljno vprašal.

»Jaz,« se je oglasila Nadja.

Ko je stari oskrbnik čul to edino besedico, se je zdrznil. Z drhtečo roko je segel v žep. Po dolgem iskanju je dobil naočnike in si jih nataknil.

»Kaj me ne poznate?« ga je vprašala Nadja. V njenem glasu je drhtela čudna napestost.

»Kaj, ali je mogoče? Moj Bog, ali me ne varajo oči, ali me ne vara glas?«

»Ne, ne vara vas. Jaz sem, Nadja. Niste se me nadejali v teh časih, kaj?«

Beseda je zastala starčku. Od ginjenja so mu prišle solze v oči.

»Misli sem, da vas ne bom nikdar več videl,« je tiho rekel, »in zdaj ste prišli.« Vzravnal se je in povzdignil glas. »Hej, Sergej, Aljoša, Fedor, Katja, Anjuta, kje ste, mrcine lene, zaspane! Gospodarica je tu, vi pa postopate okoli in vas ni nikjer.«

Stara kri se je zbudila v njem.

Nadja je bila ta trenutek srečna, kakor že dolgo ne. Blažen nasmešek ji je legel na ustnice, ko je videla posle, ki so se jeli zbirati in jo pozdravljati. Vsakemu je dala roko.

Na tovariše je skoraj pozabila. Stali so nemo za njo in čakali, da se jih spomni.

»Branko, Janez, Mitja, pojdimo! Glejte, to je moj dom. Ali ni lep?« In šli so za njo v dvorec. (Dalje prihodnjik)

...dokler ga ni primerjala z Radion belo obleko!

Ure in ure se je mučila z mencanjem in drgnenjem perila, pa vendar, zraven te bleščeče beline se zdi njeno perilo naravnost sivkasto. Kakšno razočaranje! Da, to doživi lahko vsaka gospodinja, če primerja svoje „navadno“ prano perilo z Radion belim perilom. Kajti Radion odstrani iz perila vsako, pa tudi najmanjšo sled nesnage. Pri kuhanju v učinkoviti in vendar blagi raztopini Radiona se namreč tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi perilo in temeljito odpravi vso nesnago. Bleščeča belina popolne čistote — to je Radion belina.

Schichtov

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

Preproge
rastori
odeje
linoleum
žimnice
petiči
garniture
obrisače

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

STALNO

Stenmecki
CELJE 97

Največja domača trgovska hiša v Jugoslaviji

CENIK ZASTONJ

Ljubljanski
velesejem

DELA NEMO-

TENO DALJE DO 11. SEPTEMBRA. KRASNA KMETIJSKA RAZSTAVA

zbuja splošno občudovanje (semenogojstvo, zelenjad, sadje, cvetje, čebele in med, mlečni izdelki, vino, koze, ovce, male živali, ribe, gobe, zdravilna zelišča, kmetijski stroji). — Nagradno žrebanje z lepimi darili. — Polovična voznina. — Naša država je srečna, ker je nevtralna!

Vpisovanje na kmetijsko šolo na Grmu

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se začne novo šolsko leto v začetku novembra l. 1939. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po pet mesecev. To zimo, ki pride, bo l. tečaj zimske šole. Letos se torej sprejemajo učenci v letno in zimsko šolo.

Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane z banovinskim kolkom za 10 din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu čimprej, najkasneje pa do 10. septembra.

Prošnji je priložiti krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navedenosti pri onih prošilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake šole in izjavo staršev, odnosno varuha (banovinski kolek za 4 din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja (šolnino); zavezati se morajo tudi, da bodo plačevali šolnino do konca šolskega leta, če bi sin ali varovanec brez opravičenega razloga predčasno zapustil zavod. Tisti, ki se potegujejo za banovinsko ali kako drugo štipendijo (podporo) iz javnih sredstev, morajo priložiti še obvezno izjavo (banovinski kolek za 4 din) staršev ali varuha, da bo njih sin, odnosno varovanec ostal na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Dalje je treba priložiti uradno potrdilo občine, koliko je posestvo veliko (v hektarih), kolikšen je predpis neposrednih davkov, število družine, posebej, koliko je še nepreskrbljenih otrok, in morebitne druge družinske razmere in pa, koliko redijo konj, goveje živine, svinj.

Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratak sprejemni izpit iz slovenščine in računstva. Hkratu preišče šolski zdravnik njih zdravstveno stanje. Mesečna oskrbnina znaša 75 do 300 din po premoženjskih in družinskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti gori navedeno obvezno izjavo, da bo sin ostal na kmetih, in navedeno občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

MALI OGLASI

Naslovi inserentov oglasov s šiframi ostanejo strogo tajni.

POSOJILO NA VKNJIZBO

na hiše v okrajnih mestih kakor tudi na vknjizbo na kmečka posestva po šest odstotnih obrestih na dolgoročno odplačilo nabavljamo. Informacije s prednakazilom 3 din v znamkah daje Central, Zagreb, Bregovita 7, telefon 46-07. 287

VLOŽNE KNJIZICE

Prve hrvatske štedionice, Ljubljanske kreditne banke itd. kupujemo in plačamo visoko ceno takoj v gotovini. Ponudbe na Central, Tomičeva 7, Zagreb, telefonska številka 46-07. 287

1000 DIN ZASLUŽITE MESEČNO DOMA,

ako kupite ročni brzopletilni stroj. Dajemo material, prevzemamo blago. Pišite: »Anos«, Maribor.

ŠE JE ČAS

da si nabavite srečke rejcev malih živali, ker bo žrebanje 10. septembra ob 14. uri pri Novem mestu. Zveza, Ljubljana, Karunova ul. 10. 285

SAMSKI MLINAR

zmožen kmečkoga mлина, dobi takoj službo. pri Ferdu Lazniku v Radečah. 288

NAGROBNE SPOMENIKE

starega pokopališča sv. Krištofa (in nove spomenike) po nizki ceni dobite, dokler traja zaloga, pri kamnoseku Kuno-varju Franju, pokopališče pri Sv. Križu v Ljubljani.

USNJE ZNAMKE »INDUS«

po izredno nizkih tovarniških cenah prodajamo trgovcem in čevljarjem samo v Ljubljani, Fügnerjeva ulica 3 (prej Skofja ulica). 272

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU.
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG.
MEINEL-HEROLD
ZAL. TRGOVNIŠKE KLASICE
MARIBOR 104

NOV REDILEN PRAŠEK

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in s malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado- stuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. Mnogo zahvalnih pisem.

MOŠTOVA ESENCA MOSTIN

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo s malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 20.—, po pošti din 35.—, 2. steklenici po pošti din 55.—, 3. steklenice po pošti din 75.—.

Pisite, pravi »Redine« in »Mostine« se dobi samo s gornjo sliko in ga prodaja za kranjski del Slovenije drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ul. 1 a. Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija KANC, Maribor — Gosposka ulica 34.

SAMO Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapestna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalcem. Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem. Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem. Din 260.—

Zahtevajte cenik zastonj in poštnine prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v švic.